

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 24, 1964

Nr. 73

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sovietai norėjo
pagrobtį latvių
kompozitoriaus
palaikus...

1956 m. mirė ir Stokholme buvo palaidotas žinomas latvių kompozitorius ir dirigentas Teodors Reiteris. Jo kapo priežiūra rūpinis yra įsipareigojusi Reiterio choro valdyba.

Birželio 10 d. lankant kapus, keli latviai nustebo pastebėję nukastas ir šone sukrautas velėnas nuo Reiterio kapo. Pasiteiravus kapinių administracijoje, paaiškėjo, kad sekančią naktį numatytas karsto iškasimas ir nugabenimas į sovietų laivą išvežimui į Rygą. Būdinga, kad tuo reikalu nebuvo informuota kapu besirūpinanti choro valdyba. Buvo nusistatyta choro valdybą palikti prieš įvykį faktą. (Dirigento palaikus nedaug pakeičius pervežti jo stūnus, gyvenąs okup. Latvijoje).

Jau tą patį birželio 10 d., vakarą buvo užliarmuota švedų spaudoje ir televizijos stotis. Prie kapo susirinko apie 100 latvių.

Latvių išeivių vadovybė įteikė protestą min. pirm. Erlanderiui, nurodant, kad išduodamas karstas su palaikais žmogaus, dar prieš mirtį pasisakiusio prieš pervežimą į okupuotą kraštą. Prasidėjo ginčas su kapų administracija, kuri įrodinėjo, kad stūnus turįs teisę pareikalauti palaikų pervežimo, kad Reiterio choro valdybos prašymai neliečia kapo buvimo atmeti. Latviai argumentavo, kartu primindami, kad kartojamas gėdingas švedų elgesys, savo laiku išduodant sovietų valdžiai pabaltiečius legionierius. Pradėjo temti, bet latviai atsisakė skirstytis. Atvyko policija. Pagaliau, buvo gautas kapų direktoriaus garbės žodis, kad tą naktį kapas liks nepaliestas.

Sekančią dieną kapinėse susirinkę latviai buvo nutarę suklūdyti kapo atkasmą įėjus ir grėstų suėmimas. Bet atvykęs kapų inspektorius pranešė, kad reikalas nutarta atidėti motyvuojant tuo, kad sovietai neišpildė visų sanitarinių reikalavimų.

Tiek neoficialiai sužinota, kad kapų vadovybė be aukštesnių instancijų žinios buvo davusi sutikimą T. Reiterio palaikus išsivežti nepranešant Reiterio choro vadovybei, kurios žinioje randasi kapo dokumentai. Lygiai kaip Sov. S-gos ambasada slapta buvo sudėjęs vieną laidotuvių įstaigą karstui pergabenti į laivą.

Tuo tarpu T. Reiterio palaikai liko išsaugoti. Latviai spėja, kad prie jų laimėjimo prisidėjo ir ta aplinkybė, kad švedijoje ruošiantis iškilmingai priimti Chrusčio, visuomenėje nuotaikos ir taip jau labai nepalankios ir atmosferai tai viešnai nesimpatinga.

Apie Teodorą Reiterį galima pasakyti, kad tai viena iškilniausių Latvijos muzikos pasaulio asme-

PILIE TINĖS TEISĖS

SENATAS PRIĖMĖ SUŠVELNINTĄ PILIETINIŲ TEISIŲ VERSIJĄ, GARANTUOJANČIĄ LYGIAS TEISES VISIEMS, KAS PRAKTIŠKAI REIŠKIA KAI KURIAS PRIVILEGIJAS JUODIESIEMS ŠIO KRAŠTO GYVENTOJAMS. — LIETUVISKAS POZIŪRIS Į ŠIĄ SUNKIĄ IR AMŽINĄ PROBLEMĄ.

Vytautas Meškauskas

Praeitą penktadienio vakarą senatas po 83 dienų diskusijų 73 balsais prieš 27 priėmė pilietinių (civil) teisių įstatymą. Kadangi senato priimta versija yra kiek švelnesnė už anksčiau priimtą atstovų rūmų projektą, pastarieji turės dar kartą įstatymą apsvaistyti ir suderinti su senato versija. Tikimasi, kad tai bus greitai padaryta, kad prezidentas galėtų jau liepos 4 d. naują įstatymą pasirašyti ir tuo jį įgalinti.

Senato priimta įstatymo versija yra net 74 spausdintų puslapių dokumentas, padalintas į 11 skyrių. Nepaisant tokios apimties, įstatymas tiesiogiai beveik nepalies šiame krašte gyvenančių lietuvių. Jautriausi dalykai liečiami 2, 4 ir 7 skyriuose.

Antrasis skyrius uždraudžia diskriminaciją viešbučiuose, moteliuose ir tokiose vietose, kur išnuomojama pakeleiviams daugiausia kaip penk kambariai. Jis neleidžia nuomos ar pardavimo privačių namų, butų ar kitokių gyvenamųjų vienetų. Kitaip sakant, tokios nuosavybės savininkas gali parduoti ar išnuomoti savo nuosavybę kam nori. (Dėl to federalinė valdžia negali "kabintis", tačiau, žinoma, atskiros valstybės gali priimti savo įstatymus, kurios tą reikala reguliuoja.)

Ketvirtasis įstatymo skyrius įgalina generalinį prokurorą kelti bylas, kad įgyvendinus integraciją mokyklose, tačiau nenu-mato nemokamos transportacijos. (Integracijos šalininkai kai kur reikalauja "sumaišyti" visų ra-

jų vaikų ir nemokamai vežti tam tikrą kiekį judųjų vaikų į baltųjų gyvenamųjų rajonų mokyklas, nors jos ir būtų gerokai nutolusios nuo judųjų mokyklų ir atvirkščiai).

Septintasis skyrius draudžia diskriminaciją darbovietėse, unijose ir tarpininkavimo agentūrose. Tai įstatymo dalis lies iš pradžių žmones su 100 darbininkų ir daugiau, o po metų bus taikoma ir žmonėms su 25 darbininkais. Priežiūrai bus įsteigta Federal Equal Employment Opportunity Commission, tačiau jos nutarimai nebus priverstiniai, tam reikės dar reikės gauti teismo sprendimą. Žodžiu, procedūra gana paini ir brangi.

Čia pat reikia pastebėti, kad jau šiuo metu negrams ne tik nėra sunku gauti darbo, jei jie jam kvalifikuoti, bet net jų ieškoma. Time teigimu, jei vienai ir tai pačiai vietai varžosi lygių kvalifikacijų baltasis ir judasis, paprastai priimamas judasis! Tai dėl viešosios nuomonės spaudimo. (Iš šiais metais aukštasis mokyklas baigusiu 500,000 jaunuolių 25,000 yra neegrt. y. mažesnis procentas, negu jie sudaro bendrame gyventojų skaičiuje.)

Iš viso, rasinio sugyvenimo problema nėra nei nauja, nei lengvai išsprendžiama. Anot senatoriaus Goldwaterio, joks įstatymas negali priversti ką nors mėgti ar mylėti, tai širdies dalykas. Kokia turi būti tvarka, priklausau atskiros valstybės kompetencijai. Už tai jis balsavęs prieš tą įstatymą, ypač dėl jo antrojo ir septintojo skyriaus, kuris pažeidžia pavienių žmonių teises.

Kaip komplikuoja ta problema iš tikro yra, galime matyti iš mūsų pačių pavyzdžio. Kai kurių vietovių gyventojai lietuviai yra priešingi siūlymams potvarkiams, verčiantiems parduoti savo nuosavybę kiekvienam norinčiam ją įsigyti. Ne dėlto, kad jie nebūtų iš principo nusistatę už lygias teises visiems, bet dėl to, kad toks pardavimas gali priversti prie nuosavybių kainos kritimo ir nuostolių visam rajonui. Pardavus vieną namą juodam pilkėjui, paprastai visame rajone kyla panika, nuosavybių kainos krūta ir baltieji pradeda bėgti. Ir dėl to negalima priekaištauti, pamąčius tuos rajonus po to, kai juose apsigyvena juodieji. Būdinga, kad nuo to nukentėję paprastai pigesnių rajonų gyventojai negubragesni. Kitaip sakant taip vadinamos lygios teisės nukriaudžia mažiau turtingesnius

negu turtinguosius, kurie dėl to stovi už tas taip vadinamas lygias teises. Teoriškai žiūrint galima taip sakyti, kaip V. Kavolis rašė Margočio praestų metų liepos Nr.:

"Kai kas iš mūsų, grįžę iš mitingo prieš sovietinį imperia-lizmą, šiandien siuntinėja Illinois legislaturai protestus prieš įstatymą, uždrausiantį namų savininkams diskriminuoti prieš juodos spalvos žmones, prieš šimtą metų dar tebesidalinusių su lietuvių valstiečių baudžiauninkų likimu".

Parašėte paaiškinta: "Mūsų moralinį galvų pametimą iliustruoja tai, kad korespondencijas, raginančias prieš įstatymą agituoti, man teko skaityti tame iš Chicago lietuviškųjų dienraščių, kurių idėjinėje tradicijoje lygus žmoniškumas visiems yra labiausiai spindinti (ir neišduota) vertybė".

Tas laikraštis, tai Naujienos, kuriame autorius žmona redaguoja Santaros - Šviesos skyrių! Redakcija į tą priekaištą dar nieko neatsakė, tačiau praktiškai žiūrint, kyla klausimas, kodėl baudžiauninko anūkas lietuvis ir tik jis turi parduoti pigiau savo namą už kitus, kodėl jis negali kovoti už teisę parduoti savo sunkiai įgytą nuosavybę taip, kaip jam geriau patinka ir naudingiau?

Ir tie senatoriai ir atstovai, kurie balsavo už ar prieš dabar priimtą senato įstatymą, tai darė dėl moralinių, bet grynai politinių sumetimų. Jie nenorėjo susipyk-ti su baltaisiais rinkikais ir kartu laimėti judųjų balsus. Rezultatas gali būti toks, kad rasinė kova artimiausiais mėnesiais galės paaštrėti, nes judųjų vadai nenorės nueiti nuo scenos ir tam tikslui kurstys kovą už tariamai lygias teises, kad patiems įgijus politinį svorį. Galima tik tikėtis, kad galų gale sveikas protas laimės abiejose pusėse.

ŽINIOS IŠ VISO
PASAULIO

* KAD APSAUGOJUS CHRUSČIOVĄ, švedijoje teko imtis istorijoje neregėtų saugumo priemonių. Visa eilė svetimšalių buvo policijos izoliuoti, kai kurie gi suimti įtariant, kad buvo ruoš-tasi išvogti Chrusčio laivą. Vienas suimtųjų, vengrų tautybės, pareiškė siekęs reikalauti, kad būtų paleisti visi Sov. S-gos politiniai kaliniai.

* SOV. S-GA SU R. VOKIETIJA pareiškė, kad Vak. valstybių lėktuvų skraidymai į Vak. Berlyną yra nelegalūs ir nesimąstoma atsakomybės už jų saugumą. Tuo pareiškimu norima priversti pripažinti oro koridorių kontrolę R. Vokietijai.

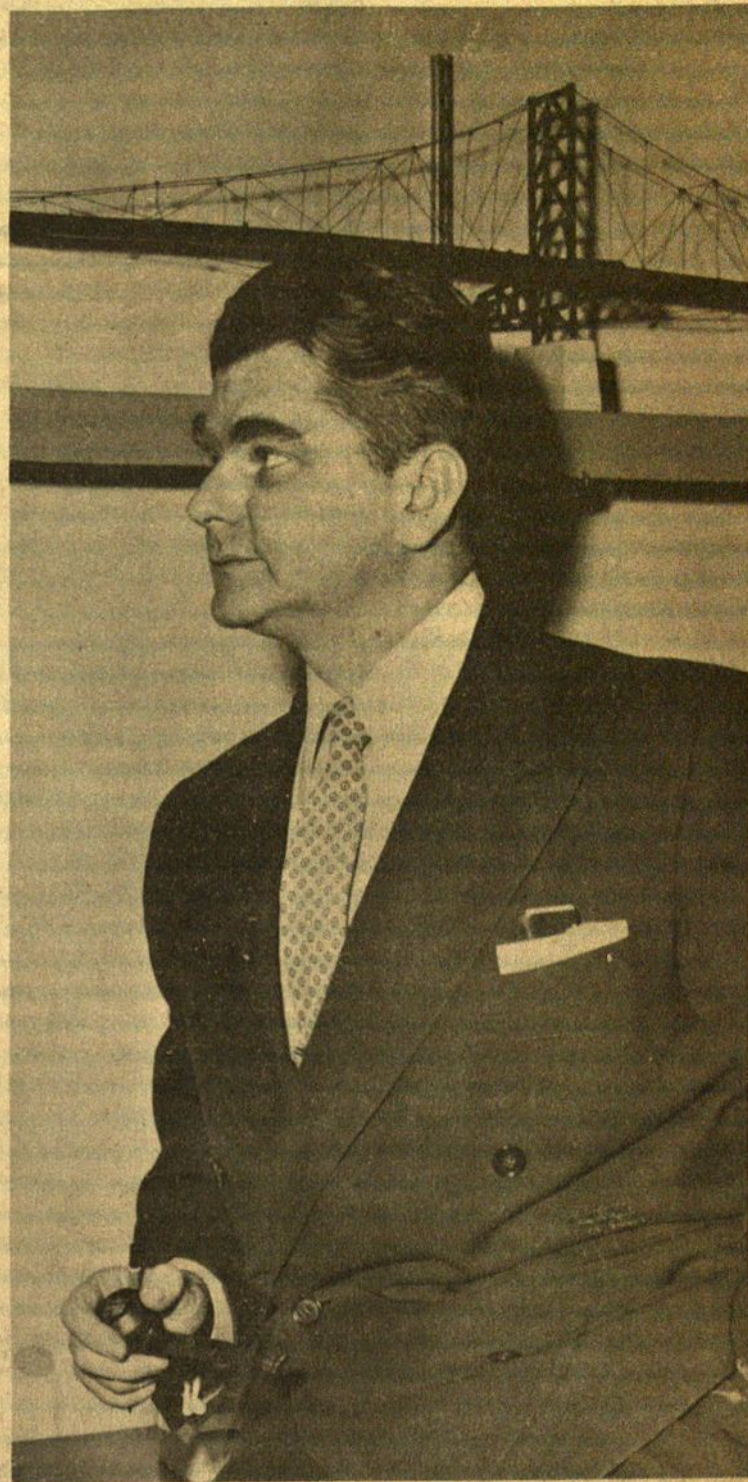
* JAV VYR. TEISMAS WASHINGTONE nutarė, kad draudimas komunistinių organizacijų nariams išdavinti vizas kelioms ir užsienį buvo nekonstitucinis.

* KONGRESO ATSTOVAS EDWARD J. DERWINSKI (ILLINOIS) birželio 21 d. buvo paskirtas respublikonų partijos tautybių skyriaus pirmininku prie partijos centro komiteto.

Tai lenkų kilmės politikas, atkakliai kovojąs už pavergtų kraštų laisvę ir jų teises.

* PRIĖMUS CIVILINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMĄ, integracijos vykdymui pasinešę grupės ir jų vadovai nemumato pertraukos polsiui. Demonstracijos tebevyksta numatytoose joms miestuose. Taip, pav., St. Augustine, Floridoje, kur demonstracijoms vadovauja dr. Luther King, negrų integracijos dvasinis vadovas, į judėjimą įsitraukė ir 12 rabinų. Išsiai specialiai paruošti studentų būriai siunčiami į Missisipi valstiją, kur laukiama aštrių susidūrimų.

Įstatymo priėmimas nesumažino įtampas. Dabar tik prasi-

Inž. Eugenijos Bartkus, Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius

LIETUVOS LAISVĖ - MŪSŲ
AUKŠČIAUSIAS TIKSLAS

Amerikos Lietuvių Kongresas jau čia, Ryt, poryt jau gausingai važiuojame į šios šalies sostinę -- Washingtoną. Kokiais tikslais ten važiuojame, ką ten veiksim ir kas ten mus šaukia -- tais klausimais kreipėmės į ALT sekretorių inž. Eug. Bartkų ir su juo trumpai, drūtai pasišnekėjome.

-- Pone sekretoriau, ar nepavojinga rengti tokį kongresą rinkiminiais metais? Gal dabar esamoji administracija gali vengti duoti prieš rinkimus kokių nors mums pageldataujamų konkretesnių įsipareigojimų?

-- Atvirkščiai, prieš rinkimus Amerikos politika visada yra labai jautri "liaudies balsui". Amerikos politikos vairuotojai yra daug prielanesni ir nevengia tartis su mažumų atstovais planuojant ateitį. Kai dėl kongresinių įsipareigojimų, jie visada yra šykštūs, bet mums svarbu, kad neatsipareigotų nuo anks-tyvesnių savo įsipareigojimų... Artėjant administracijos pa-

sikeitimui, mums ypatingai svarbu išgauti iš politinių partijų Lietuvos bylos supratimo ir užtikrinimo jos ateities apsaugai.

-- Kaip numatoma tai padaryti? -- Viena iš priemonių yra įnešti į partijų "platformas" mūsų bylos reikalą, prašant įsipareigoti abi partijas į saugoti, gerbti ir net sustiprinti. Tuo reikalu turėsime pasitarimus su partijų lyderiais. Pavyzdžiui, birželio 26 d. turėsime didesnio masto pasitarimą su respublikonų partijos viršūnėmis. Galų pranešti, kad tuo reikalu jau nemažai yra padaryta Amerikos Liet. Taut. S-gos pirm. Vytauto Abraščio birželio 15 d. Philadelphiajoje, kur "Party to People" Forume, dalyvaujant 1,500 respublikonų atstovų, buvo pasiūlytos rezoliucijos Baltijos kraštų reikalui.

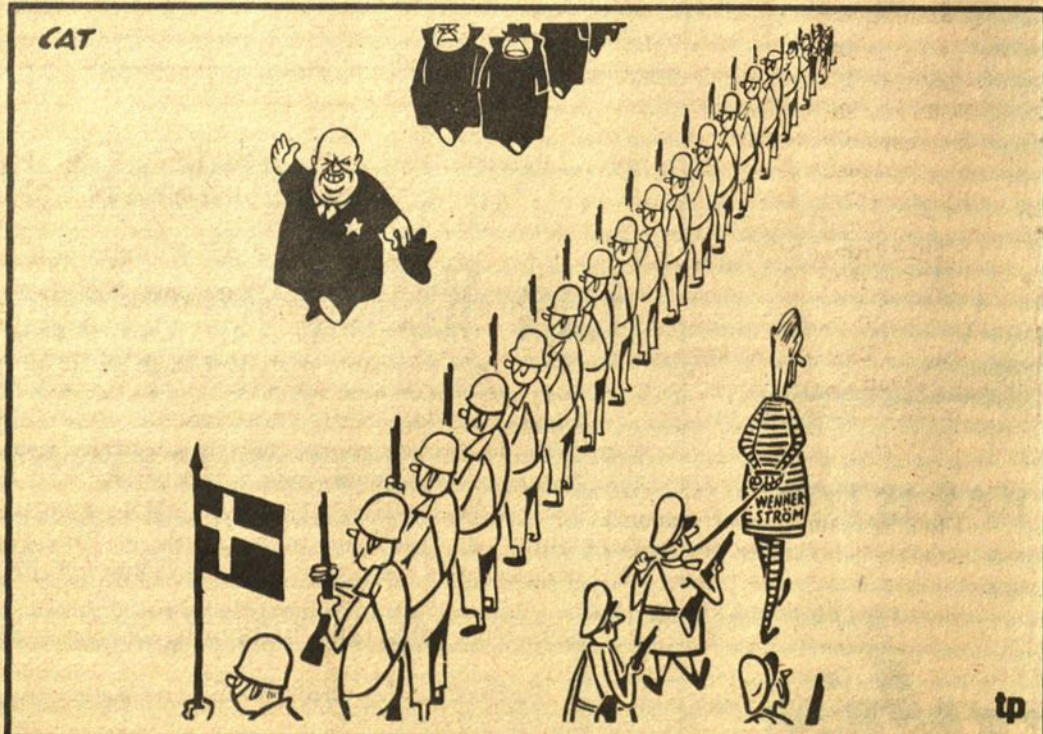
-- Kokie to reikalo atgarsiai? -- Suvažiavimas rezoliucijas labai šiltai priėmė. Ypatingai stipriai jas parėmė buvęs prezidentas gen. D. Eisenhower ir dr. Ktner.

-- Kokia dabar mūsų pareiga? -- Dabar mūsų pareiga yra saugoti ir budėti, kad tų rezoliucijų mintys patektų į respublikonų partijos platformą. Suvažiavime atnaujinamos senos draugystės ir pažintys su Amerikos politikos žmonėmis, tuo sustiprinant visą veiklą.

-- Kokių rezultatų galėtumėte iš šio kongreso žygių Lietuvos laisvinimo bylai? -- Iš praėjusio žinome, kad Amerikos lietuvių balsas visada buvo reikšmingas. Ir šis kongresas, tikėkimės, paliks rimtą įnašą Lietuvos laisvinimo bylos pastangose. Lietuvos laisvė -- aukščiausias mūsų tikslas.

-- Kaip galvojate, kokios įtakos šis kongresas turės Amerikos lietuvių veiklos tolimesnėms gairėms? -- Kaip galvojate, kokios įtakos šis kongresas turės Amerikos lietuvių veiklos tolimesnėms gairėms?

(Nukelta į 2 psl.)

- Sveiki, draugai švedai! Paskutiniu laiku apie jus buvo daug kalbėta!...

Lietuviškojo jūrinio skautavimo keliai

Lietuviškasis jūrinis skautavimas savyje apjungia du pagrindinius elementus: Skautiškąją ideologiją ir Lietuvos jūrinę idėją.

Lietuvių Jūrinė Skautija yra skautiškoji jaunimo ugdymo organizacija, kuri ištikimai laikosi skautiškiosios pasaulėžiūros.

Lietuvos jūrinę idėją Jūrų Skautija atstovauja savo samoningu ir nuolatiniu budėjimu bei pastangomis, kad Lietuva visados būtų Jūrine Tauta ir Valsybė. Jūrų Skautija žadina Lietuvių Tautos jūrinę samonę.

Būdama skautiškąja jaunimo auklėjimo organizacija Jūrų Skautija gerai supranta skautiškiosios ideologijos svarbą ir svarbą ir ją pilnumoje priima. Jūrų Skautija vadovaudamosi skautų šūkiu Dievui, Tėvynei, Artimui žadina meilę ir pomėgį savajai jūrai, Baltijos jūros gintarinei pakrantei. Tiesa, jūrų skautai turi kiek skirtingus žodžius, kiekvienai amžiaus grupei k.a. bebrams, jūrų skautams, jūrų budžiams, kuriuose pabrėžiama ištikimybė skautiškajai ideologijai ir Lietuvos jūrinei idėjai. Visi tie žodžiai Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos Pirmios buvo patvirtinti ir leisti oficialiai naudoti.

Jūrų Skautija, vadovaudamasi teistine gyvenimo filosofija, pripažįsta Dievą, sąžinę ir laisvą žmogaus valią, stengdamasi ant šių pagrindų išugdyti jaunolio garbės supratimą ir pareigos jausmą, kaip pagrindą skautiškiosios moralės. Ant šio pagrindo stengiamasi ugdyti jaunolio dvasines ir fizines jėgas, siekiant pilnutinės asmenybės, tauraus žmogaus, šviesaus tautiečio ir Lietuvių tautos jūrinės sąmonės žadintojo. Nei laivyba nei jūrininkystė nėra jūrų skautų tikslas. Laivai ir jūrinis sportas yra tik priemonės tikslui siekti.

Nėra jokios abejonės, kad jūrinis skautavimas suteikia jaunui puiklį progą bręsti fiziniškai ir dvasiniškai. Kova su šėstančiais elementais gamtoje netik stiprina jaunolio fizines jėgas, bet jį apvaldymas suteikia jam dvasinį pasitenkinimą ir ugdo pasitikėjimą savo jėgomis.

Aptarta, kad ideologija sudaro skautiškiosios sistemos pagrindą. Ant šio pagrindo tolimesniai jaunolio ugdymui Jūrų Skautija įveda Lietuvos Jūrinę Idėją. Tai yra jūrinės Lietuvos propagavimą. Jūrų Skautija siekia, kad Lietuva būtų ne kontinentalinė, bet jūrinė valstybė. Tai atliekama trimis būdais:

1. Įsamoninimu jūrų skautams apie milžinišką jūros reikšmę tautai ir valstybei;
2. reprezentuojant Lietuvą, kaip jūrinę valstybę tautinėje ir tarptautinėje plotmėje ir
3. Lietuvių jūrinės sąmonės žadinti.

Lietuvos laisvė

(Atkelta iš 1 psl.)

-- Pergyvename laikus, kuriuose visos lietuviško visuomeninio ir politinio gyvenimo institucijos ieško kelių konsolidacijai ir bendradarbiavimui. Tikiuosi, kad šis kongresas sugestuos Amerikos lietuviškai visuomenei principus, kuriais vadovaujantis, vieningai ir planingai visos lietuviškosios institucijos tęs ir sustiprins lietuviškosios akcijos darbą mūsų užsibrėžtuose žygiuose.

-- Kokią svarbą Jūs skirate lietuvių patriotiškąja jaunimo aktyviam dalyvavimui šiame Washingtono kongrese?

-- Manau kad jaunimas turi imtis daugiau iniciatyvos ir atsakomybės laisvinimo darbe, o ypač svarbiu dalyku skaitau tai, kad šiame darbe vyresnioji karta duotų tinkamos galimybės jauniems pasireikšti. Jaunimo entuziazmas aktyviai dalyvauti kongrese mus džiugina. Esame tikrame kelyje, -- baigė savo mintis ALT sekretorius inž. Eug. Bartkus.

Alb. Valentinas

VIRŠUJE: Vaizdai iš Bostono neolituany suruošto dainų vakaro. Vidury su gitara dainuoja Livia Bražėnaitė. Kairėje ir dešinėje pobūvio dalyviai.

dinimu.

Jūrinis skautavimas yra idėjinis sąjūdis, o ne siaura skautų specialybė. Jūrų skautai turi būti lietuviškojo pajūrio gynėjai ir Jūrinės Lietuvos ambasadoriai. Tam reikia tinkamai pasiruošti. Jūrų skautų vėliavos, uniformos, ženklai ir vyresniškumo laipsniai yra jūrinės Lietuvos simboliai. Jie turi dengti ne tik taurią širdį, bet ir gerai išminkintą kūną. Kiekvienas jūrų skautas turi mokėti plaukti, irkluoti, buriuoti ir susipažinti su laivybos bei jūrininkystės pagrindais. Yra sakoma, kad jūra nemėgsta tų, kurie jos bijo. Jūrų skautai pažinę jūros savybes, jos pavojus ir žavesį, stengiasi ją pamilti ir suprausti jos milžinišką reikšmę mūsų tautai. Tą jūros meilę ir jūrinę idėją turime skieisti savo šeimoms, draugų ir visuomenės tarpe. Skleisdami Lietuvos kaip jūrinės valstybės idėją, mes atliekame savo pareigą Tėvynei.

Taigi, Lietuvių Jūrų Skautijos tikslas nėra nei vandens sportas, nei laivai ar laivynui personalo paruošimas, bet ugdymas skautiškoje pasaulėžiūroje subrendusių mūsų tautos jūrinės sąmonės žadintojų. Mes turime atstovauti Lietuvą, kaip Jūrinę Valsybę ir nuolat budėti ir veikti, kad Lietuva niekada nebūtų atstumta nuo Baltijos Jūros, jos gintarinių pakrančių.

Lietuvių Jūrų Skautija, savo tikslui siekti, yra susitvarkiusi pagal amžiaus grupes į jaunesniuosius jūrų skautus, jūrų skautus, jūrų budžius ir akademinę korp! Gintaras. Jaunesniuose jūrų skautuose apjungiami berniukai nuo 8-14 mt. amž., jūrų skau-

tuose nuo 14-17 mt. amž. ir jūrų budžiai virš 17 mt. Akademinė jūrų skautų korp! Gintaras apjungia akademinį jaunimą. Visos šios grupės turi skirtingas uniformas, ženklus ir programas. Jūrų skautininkų uniformos, kaip ir budžių, skiriasi tik ženklais.

Mergaitės yra susibūrusios į jaunesniasias jūrų skaites, jūrų skaites ir jūrų gintares. Amžius grupėse toks pats kaip ir berniukų. Korp! Gintaras apjungia abiejų lyčių studijuojantį jaunimą, kuris aktyviai reiškiasi lietuviškoje kultūrinėje veikloje.

Galime pasidžiaugti lietuviškosios Jūrų Skautijos giliausiu turiniu ir tobiliausia forma. Jos išvystymas užtruko mums 40 me-

tų ir šią sistemą mes turime išlaikyti, kad galėtume ir toliau prasmingai bei sėkmingai veikti. Kiekviena Jūrų Skautijos grupė mums yra lygiai svarbi ir brangi. Laiminga šeimai yra ta, kurioje yra jaunimo ir senimo, kur jaunatviškas entuziazmas švelniai ir sumaniai yra kreipiamas skautiškojo idealo bei Jūrinės Lietuvos idėjos keliu. Mūsų gi skautiškai jūrinė šeimai tokia ir yra!

Kęst. Aglinskas

New Jersey Lietuvių Diena

New Yorko Mugės New Jersey paviljone birželio 14 d. įvyko New Jersey lietuvių diena, kuri buvo sėkminga geru organizuotumu ir dalyvių skaitlingumu. Žmonių buvo arti 2000.

Programa buvo suskirstyta į 4 dalis:

Lietuviško Kryžiaus šventinimas mugės aikštėje. Prof. J. J. Stukas, lietuvių komiteto pasaulinė mugel pirmininkas, tarė trumpą žodį, pakvietė muz. M. Cibą su jungtiniu choru sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Prel. Jonas Balkūnas sukalbėjo įvokaciją. Kryžių pašventino Brooklyno vyskupas Joseph P. Denning. Amerikos lietuviai kariai veteranai ir moterų skyrius iš New Jersey ir New Yorko

atliko vėliavų įnešimo iškilmes. New Yorko ir New Jersey Lietuvos vyčiai padėjo priekryžiaus vainiką. Kalbėjo Lietuvos konsulas A. Simutis, gubernatorius Charles Potetti ir George H. Bennett, mugės rengėjų atstovas. Kryžiaus šventinimo iškilmės baigtos giedant Marija, Marija. Giedojo jungtinis choras, diriguojant muz. Algirdui Kačanauskui.

Buvo atvykę keleta amerikiečių ir lietuvių spaudos atstovų. Tūkstančiai parodos lankytojų praeidami teiravosi apie iškilmes ir jiems buvo išdalinta apie 3000 brošiūrų -- Lithuania land of the amber coast.

New Jersey paviljone programa pradėta iškėlus Lietuvos vė-

Bostono "Trio": Laima Jakutytė, N. Vaičiutytė ir Skirma Makaitytė neolituany parengime padainavo neseniai iš Lietuvos atvežtas kolchozininkų ir Sibiran išvežtųjų dainuojamas dainas, kurias išmokė prieš porą metų iš Lietuvos atvykusi Starinskienė.

liavą virš New Jersey paviljono. Programą pradėjo prof. J. J. Stukas sveikindamas programos dalyvius ir svečius, atvykusius dalyvauti New Jersey lietuvių dienos iškilmėse. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo jungtinis choras, vedamas muz. Algirdo Kačanausko. Įvokaciją sukalbėjo prel. M. Kemežis, kalbą pasakė Hudson County, N. J. teisejas Andrius A. Salvest.

Newarko ir Kearny-Harrison šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujant mokytojom Onai Skurvydienėi ir Natalijai Kiaušienėi, pašoko keletą tautiškų šokių, akompanuojant L. Kiaušiai.

Solistai Stankūnaitė ir Stukas padainavo keletą dainų solo ir dueta. Akompanavo: Algirdas Kačanauskas ir J. Stankūnas.

Jadvygiai Matulaitienėi vadovaujant gerai pasirodė New Jersey Lietuvių Bendruomenės šokėjų grupė, lydinč Julijai Vaičiūnaitėi ir akordionistui Vytautui Bite-

nui. New Jersey Lietuvių Dieną reikla skaityti gerai pavykusia. New Jersey paviljonas (salos ant vandens) buvo savotiška promoga ne tik lietuviams, bet ir kitatautėms buvo įdomu stebėti neįprastoje aplinkoje lietuvių vykdomą programą.

Pirmininkas Stukas dėkojo visiems į lietuvių dieną atvykusiems, o ypač dalyvavusiems programoje ir tą programą paruošusiems, kurie tikrai įdėjo daug darbo. Atsižvelgiant į tai, kad buvo atžymėta svarbus įvykis: Lietuviško kryžiaus šventinimas, Vėliavų diena, o ypač Birželio deportacijų prisiminimas, viskam vykstant mugės patalpose, kur tūkstančiai kitatautėjų galėjo stebėti, įdėtas darbas pasiruošimams ir išlaidos pasiteisino, ši žygį ruošiant Lietuvos naudai ir lietuvių garbei.

A. S. Trečiokas
Spaudos ir Inf. Kom. narys

TAIGI, UGNIMI DARYTAS... TAI KAS IŠTO?

Stroh's yra skoningesnis, štai kas. Dageiui žmonių ugnimi darymas reiškia švaresnį, šviežesnį skonį, specialų nuo briaunos iki dugno skonį. Kiti negali to išreikšti žodžiais. Bet visi Stroh mėgėjai sutinka... nes jie pasirenka ugnimi darytą skonį!

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

KIEKVIENAS NORI SAVO TRUMPAS ATOSTOGAS PRALEISTI GRAŽIAUSIOJE IR GERIAUSIOJE VIETOJE

CAPE COD

KAIP TIK IR YRA TOJI GRAŽIAUSIOJI VIETA, O OSTERVILLE MANOR savininkas JUOZAS KAPOČIUS

yra pasiruošęs savo svečiams suteikti kuo geriausias poilsui sąlygas. Vasarvietė atidaryta nuo birželio 24 d. iki rugsėjo 7 d.

UŽSAKYMUS SIŪSTI: Osterville Manor, Inc., West Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Telefonu kreiptis: iki birželio 23 d. So. Boston, Mass., Andrew 8-7730 (nuo 9 val. iki 4 val. p. p.) ir Dorchester, Mass. 282-2759 (bet kuriuo laiku) o po birželio 23 d. -- vasarvietės telefonu -- Osterville, Mass. Garden 8-6991.

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus pliažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.
LAISVALAIKIO PAJVAIRINIMUI: • valtis — žuvasimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D.

P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš pliažo.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

JAUNIMO DĖMESIUI

Birželio 25-28 d.d. Washington, D.C. įvyksta ALT organizuojamas Amerikos Lietuvių Kongresas. Šio kongreso metu bus ir jaunimo sesijos, kur jaunimo organizacijų veikėjai svarstys Lietuvos laisvės kovą liečiančius klausimus. Šias jaunimo sesijas organizuoja ALT, Lietuvių Studentų S-gos ir Lietuvių Jaunimo Organizacijų Federacijos vadovybės. Tokios plačios apimties diskusijos politiniams klausimams jaunimo tarpe įvyksta bene pirmą kartą Lietuvių gyvenime. Diskusijos šia tema nebuvo populiarios jaunimo suvažiavimų programose. Ši sritis buvo laikoma mūsų vyresniosios kartos politikos darbuotojų monopolu.

Jaunimo nedalyvavimas politinių junginių veikloje kelia susirūpinimą plačiosios visuomenės, o taip pat ir kai kurių jaunimo organizacijų veiklėje tarpe. Rūpestis kilo mūsų laisvės kovos ateitimi, nes tos kovos vadovų tarpe nesimatė jaunesnių veidų.

Paskutinių poros metų laikotarpyje ši padėtis pakito: jaunimas pats ėmėsi organizuoti politiniam darbu ir taip pat jungtis į viešąsias mūsų laisvės kovos organizacijas. Pagrindiniai tokio politinio renesanso rodikliai yra šie: 1) Liet. Stud. S-gos įstojimas narių į ALT su nariu centrinėje valdyboje (dr. T. Remeikis) ir 2) Liet. Jaunimo Organizacijų Federacijos susiorganizavimas (prezidiumas -- A. Gureckas, pirm., A. Budreckis, R. Kezys, J. Miklovas ir A. Vedeckas). LJOF tikslas yra tik politinis -- įtraukti jaunąją ir vidurinę kartą į tautą Lietuvos laisvės kovai. LJOF nariais, su viena išimtimi, yra visos pagrindinės jaunimo organizacijos.

Šios pastangos yra džiugūs reiškiniai. Jos, reikia tikėtis, yra tik pradžia jaunesnės kartos į mūsų laisvės kovą pastangas.

Šioms pastangoms kritiškai įvertinti, ateities veiklos gaires nustatyti ir politinės veiklos reikalingumą jaunimo tarpe kelti ir tą veiklą koordinuoti -- ir šaukiamas jaunimo suvažiavimas ALT kongreso metu.

Šalia dviejų paskaitų (dr. V. Vardžio ir J. Miklovo) sovietinio kolonializmo temomis, bus jaunimo sesija, skirta politinio darbo klausimams svarstyti. Čia pagrindinius pranešimus padarys Liet. Stud. S-gos CV pirm. A. Zaprackas ir LJOF pirm. A. Gureckas. Tikimasi, kad šių pranešimų ir po jų iškilusių diskusijų rezultate susiformuos konkretūs pasiūlymai jauniosios kartos apjungimo ir jos suaktyvinimo politiniame darbe. Ši sesija bus sekmadienį, birželio 28 d. 9 val. ryte.

Šio suvažiavimo rengėjai akcentuoja turiną programą ir rimtą darbą, ir tikisi, kad tai pritrauks organizacijų vadovus ir visą lietuviško jaunimo aktyvą.

Čia bus geriausia proga patirti, kad jaunimas sugeba ne tik kritikuoti vyresniuosius dėl "politinių rietenų", "stagnacijos", "vadovybės monopolio", bet taip pat ir pats imasi konkrečių žygių esamai padėčiai pagerinti.

Lietuvių bei išlaikyti nepakanka puoselėti vien kultūrinės vertybės. Reikia priaugančio jaunimo, kuris suprastų ir politinę padėtį, ja domėtųsi, ir, laikui atėjus, sugebėtų Lietuvos laisvės kovai vadovauti.

Tie jaunuoliai, kurie galvoja, kad politika yra "nešvarus biznis", ypatingai turėtų atsilankyti į šį jaunimo sąskrydį ir atyžiai išsklausyti pranešimus bei diskusijas. Tuomet, neabejojame, jie patys pasidarys išvadas, kad ši politika, kuri bus siūloma Amerikos lietuvių jaunimui, nėra kas nors nešvarus, bet tai yra tauri idėjinė kova, nukreipta prieš didįjį žmonių priešą -- rusiškąjį komunizmą; kova, kurią inspiruoja besikeičianti tarptautinė politinė padėtis ir meilė savo ar savo tėvų gimtajam kraštui -- Lietuvai.

(r.k.)

Lietuviškojo gyvenimo nuotaikos

E. ČEKIENĖ

Kai pirmą dieną atvykus į šį kraštą nuėjau dirbti ir nesupratau, ką turiu daryti, paklausiau to skryliaus viršininkę, čia gimusią lietuvę, gavau tokį atsakymą: "Amerikoje reikia savo galvą turėti. Čia tau ne Lietuva. Padavė ir dirbk. Nieko neklausk ir nesakyk, kiek padarėi ir kiek uždirbi, tik saugok, kad tavo uždirbtas nei vienas centas nežūtų, kad niekas be reikalo neiškaulytų. Čia toks kraštas, kur visi iš tavęs taikosi centą gauti, visi prašo aukų, savi ir svetimi, bet tu turi turėti savo galvą ir atskirti, kada, kur, kam ir kiek duoti, o aukoti reikia ten, kur tau atrodė labiausiai reikalinga. Įsidėk į galvą, ką pasakiau ir neužmiršk".

Ši pirmoji pamoka naujoje žemėje, prisipažinsiu, man buvo labai nemaloni ir net keista. Nuo to laiko praėjo 14 metų ir, kaip matote, tų žodžių neužmiršau. Juo ilgiau čia gyvenu, juo dažniau prisimenu tuos žodžius, neabejojama dėl jų teisingos prasmės. Pastoviai įsikūrus, pradėjo plaukti įvairūs prašymai aukų ir jų skaičius vis augo. O tikslai visų labai kilniai nušviesti. Siūlomas naujai atvykusiems užsiprenumeruoti "mūsų visų" laikraštį, nors pažvelgus aiškiai matyti, kad jis nesirūpina visais lietuviais ir jų darbais. Rengiamas koks nors koncertas ar kitas įvykis ir prašoma aukų,

nes tai esą, "mūsų visų" lietuvių reprezentacijos reikalas, bet pelnas iš to parengimo nedalinamas mūsų visų kilniems darbams paremti. Gal aukoti, gali ne, bet nepamiršk kritikuoti. "Sužunk 'valio Lietuva' ir po to gali daryti, ką nori, nes kiekvienas kritiškas žodis bus palaikytas kone tėvynės išdavimu...", anot V. Meškauskos (Margutis š. m. kovo mėn.).

Štai, vieną ankstyvą rytą, važiuojant į tarnybą, lipo "penkių narių organizacijos" atstovas ir pradėjo piktai man kalbėti, kad XY ir visą eilę kitų asmenų pavardžių reikėtų paskelbti spaudoje, kaip lietuviško darbo trukdytojų, nes jie tiek daug uždirba, o kai paprašai aukos Lietuvos reprezentacijai, tai vietoj kelis dolerius numetę, užklausa: "O kas tamstą įgalioja visą lietuvių išeiviją ir net Lietuvą reprezentuoti? Šią savaitę jau esi ketvirtas, prašaus aukų, todėl teks pagulvoti, kurio prašymą patenkinti, kurio prašytojo tikslai svarbiausi".

-- Niekas man negali uždrausti dirbti Tėvynės Lietuvos garbei ir jokie įgaliojimai nereikalingi, -- kalbėjo mano bendrakeleivis, tūžęs, kad nesiseka dirbti reprezentacinį darbą. Ką gi, sakau, spaudoj paskelbęs nieko nepasieksi. Jei daug yra prašančių, visų nepatenkinsi. Kiekvienas turime teisę ap-

sispresiti, kurį iš jų remti, kuris iš prašytojų dirba naudingiausią darbą ir, ištraukusi aukų lapą, taip pat paprašiau aukos, tik jau kitam tikslui. O jei neaukosi, tai sakau paskelbsiu spaudoje, kaip šio svarbaus užsimojimo trukdytoją, nes juk negalite ginčyti, kad tai nenaudinga, kad tai reprezentuoja visų lietuvių, kad nėra didis įnašas į mūsų kultūrinį kraitį ir t. t. Nežinau, kuo būtų tas pokalbis pasibaigęs, jei vienas iš mūsų greitu laiku nebūtų turėjęs iš traukinio išlįpti. Aukos aš taip ir negavau.

*

Visi gauname prašymų įvairioms lietuviškų židinių statyboms. Vieni daugiau, kiti mažiau aukojame, ir jau eilę metų senųjų ateivių pradėjus židinius išlaikome. Bet štai, koks nusi-vylimas apėmė paskaičius Dirvoje, birž. 5 d., laiškų skyriu-ję tėvų atstovų pranešimą, kad viename iš tų lietuvių aukomis pastatytame židiny, seserų kazimieriečių vadovaujamoj Marijos Aukštesniosioje Mokykloje, Chicagoje lietuviška daina ir giesmė uždrausta gimtąja kalba giedoti, motyvuojant, be kitų priežasčių, ir tai, kad lietuvių grupelė leidus lietuviškai giedoti Marija, Marija, sukeltų kontraversijų kitataučių mergaičių tarpe.

Toks seselių atsakymas tikrai nepagrįstas, prisiminus JAV valdžios pareigūnų prakalbas suteiktant šio krašto pilietybę. Neseniai man teko dalyvauti imigrantų intelektualams vienu metu specialybės pagilimo kursų užbaigimo iškilmėse, kur pagrindinis kalbėtojas dr. Edward Re, Chairman Board of Higher Education, New York, pabrėžė, kad Amerika yra nelyginant mozaika, sudaryta iš labai daug tautybių imigrantų, atvežusių su savimi kraštų kultūrą, kuria mes, amerikiečiai taip didžiuojamės, todėl jūs, ne tik patys privalot neužmiršti savo gimtosios kalbos, tautos papročius bei tradicijų, bet visa tai perduoti ir savo vaikams. Jie, būdami patriotai savo gimtojo krašto, gerbami tėvus ir jų kilmę, bus geresni ir ištikimi naujos tėvynės Amerikos piliečiai, o ne pasaulio klajūnai, nežiną savo kilmės nei kultūros.

Nuostabu, iš kur tokį nutaunimo įsakymą gauna lietuvių kilmės seselės Chicagoje. Čia tenka kiekvienam pagalvoti, ar esame tokia gausi ir turtinga imigrantų grupė, kad savo ištekliais sukurtus lietuviškus židinius galėtume taip lengvai perleisti svetimiems ir toliau juos remti.

Be to, seselės atstovams pareiškė, kad jos rūpinasi religiniu, bet ne tautiniu auklėjimu. Šiuo atveju pravartu prisiminti kun. J. Tumo-Vaižganto žodžius, kuris tvirtino: "Visuotinė katalikų Bažnyčia, norėdama iš tikinčiųjų pasiaukojimo ir aukų, turi pati to nuspelnyti, remdama žmonių individualybę ir tautybę".

Kai kun. J. Tumo oponentai tvirtino, kad pasiaukojimas Bažnyčiai turis būti nesąlyginis net ir tada, kai Bažnyčia sau pareikalautų žmonių tautiškumo, į tai kun. J. Tumas griežtai atsakė:

-- Jei religija pareikalautų iš manęs išsižadėti mano gimtosios tautybės, aš tokios religijos išsižadėčiau. Net katalikybės. Bet tikroji katalikybė to iš manęs nepareikalauja, -- tvirtino jis. (J. Tumas-Vaižgantas, 52 psl.).

Marijos Aukštesniosios Mokyklos Chicagoje abiturientės su gėlėmis eina prie Marijos statulos. Iš kairės: Jūratė Barzdukaitė, Aldona Riskutė, Liucija Buivydytė, Laima Čepaitytė, Danguolė Ilginytė, Irena Jakševičiūtė ir Marija Bagdonaitė.

ATSISVEIKINO SU MARIJOS AUKŠT. MOKYKLA

Birželio 7 d. Chicagoje Šv. Kazimiero seserų vadovaujamoj Marijos Aukštesniosioje Mokykloje įvyko abiturientų išleistuvių iškilmės. Šia proga mokyklą baigusios lietuviškos mokinės įteikė mokyklos vedėjai seserei M. Bernadettei dovaną -- lietuviškais motyvais išdrožintą kryžių ir senąjo turinio raštą, pasirašytą 32 abiturientų:

Didžiai Gerbiama Sesele Vedėja ir mielos seselės mokytojos:

Ši diena mūsų gyvenime yra viena gražiausių. Šiandien mes užverčiame savo jaunystės gyvenimo ir aukštesniosios mokslo baigimo lapą. Per ketverius metus mes daug ko patyrėme šioje mokykloje. Jūs, Seselės, mūsų mokinate mylėti Dievą, rūpestingai ir gražiai auklėjote mus, suteikėte daug mokslo žinių, kurias dabar panaudosime tolimesnėse studijose ir kuriomis vadovausimės savo gyvenime. Už visas šias gražias Mokyklos Vadovybės ir seselių mokytojų pastangas mes esame labai dėkingos ir šiandien, atsisveikindamos su Jumis, tariame nuoširdų ačiū.

Šiandien mes taip pat atsiprašome mielių seselių ir Mokyklos Vadovybės, jeigu bent kada per praeitus ketverius metus savo jaunatviškame nerūpestingume Jūsų nepaklausėme ar nusižengėme mokyklos tvarkai.

Šalia šių gražių išgyvenimų ir prisiminimų, mes, šios mokyklos Rūtos Ratelios narės -- lie-tuvaitės, iš mokyklos išėiname ir su keletu skaudžių patyrimų. Mes visą laiką buvome įsitikinę, kad esame lietuviškoje mokykloje. Lietuviščių seselių globoje mes norėjome augti ir lietuviškos aplinkos dvasoje, įvertindamos tas savybes, kurias pats Dievas apsprendė mūsų lietuviškoje prigimtyje.

Dėkojame seselėms, kad dalinai leisdote mums veikti ir palaikyti lietuviškas tradicijas Rūtos Ratelėje. Užbaigdamos mokslo metus ir atsisveikindamos su mūsų pamiltą mokyklą mes norėjome atžymėti šią veiklą sugiedodamos lietuviškai Marijos giesmę. Buvome be galo laimingos, kai Mokyklos Vadovybė šiai minčiai pritarė. Tačiau labai nusišvylėme, kai po kiek laiko seselės pakeitė duotą žodį ir Ma-

rijos giesmės giedojimas buvo mums uždraustas. Mus labai nustebino, kad šios mokyklos seselės, kurios save laiko lietuvaitėmis, pasisakė prieš lietuviškų tradicijų atgaivinimą.

Šia proga taip pat prisimena ir tie momentai, kai mielos seselės lietuvių mokytojų atžvilgiu parodydavo švelnią neapykantą ir nedraugiškumą vien už tai, kad mes save laikėme lietuvaitėmis ir tuom didžiuojamės.

Atsisveikindamos, mes į gyvenimą išėiname su gražiu mokykloje įgytu išauklėjimu, su tvirtu religiniu nusiteikimu bet ir su skaudžiai pažleistomis širdimis.

Lietuvaitėmis esame mes gimę, lietuvaitėmis norime ir būti, juo labiau, kad už lietuvišką žodį, lietuvišką mintį ir už šventą tikėjimą Dievu, šiandien skaudžiai kenčia ir mūsų mylimų tėvų brangus kraštas -- Lietuva.

Mes išsiskiriame su šios mokyklos Vadovybe ir mielomis seselėmis su didele viltimi ir tvirtu tikėjimu, kad ateinančių mokslo metų eigoje bus atgaivinta šioje mokykloje lietuviška tradicija ir lietuviškos vėl galės savo gimtąja kalba padėkoti Aukštesniajam už suteiktas malones giedodamos Marijos giesmę.

Šių vilčių ir gerų prisiminimų vardan maloniai prašome priim-

ti iš mūsų rankų šią kuklią dovanėlę, kuri tepuos šios mūsų mokyklos rūmus ir teprimena šių metų Rūtos Ratelios mokinių lai-dą.

Su meile visoms seselėms, Rūtos Ratelės

Regina Kavaliūnaitė, Tere-sė Janušaitytė, Virginija Bobinaitė, Laima Čepaitytė, Aušra Gilytė, Vida Didžbalytė, Jūratė Barzdukaitė, Birutė Putrūtė, Joanna Kuzaitė, Elenutė Racevičiūtė, Danutė Racevičiūtė, Aldona Riskutė, Teresė Binderytė, Maria Radvytė, Nijolė Stravinskaitė, Galilė Pagirytė, Dalia Gaigalaitė, Jūratė Truškinaitė, Agota Valinskaitė, Liucija Buivydytė, Danguolė Ilginytė, Irena Kulikauskas, Margarita Janickaitė, Gražina Kreimerytė, Eleonor Laukaitis, Aukšė Balčiauskaitė, Irena Gudaitis, Laima Pupelytė, Violeta Zefkutė, Maria Švaraitė, Jūratė Jančytė, Saulėnė Venclovaitė.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAME CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO -- GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JAŅSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salonas ir įrengta daugiaaukštis aikštelė ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidaroma vasarajimui nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

JIE IŠSILAIPINO... (1)

INVAZIJAI PRADĖJO RUOŠTIS 1940 METAIS...

1944 m. birželio 6 rytą Normandijos paplūdimiuose, kur šiandien vasarotojai džiaugiasi vasaros malonumais, kariai krito... veidu į smėlį. Nuo tos dienos praėjo 20 metų. Prisiminimui to istorinio įvykio, kai sąjungininkų karinės jėgos išsilaipino Normandijoje, pradame spausdinti šį reportažą.

Joks istorinis posakis nepriemena anglių atsitraukimo 1940 m. iš Dunkerke. Kai generolas MacArthur traukėsi iš Philipinų, jis pasakė: "Aš grįšiu..." Niekas panašus neištarė lordas Gort ar sir John Dill, palikdami liepsnojančią Dunkerke, Prancūzų pralaimėjimas prie Sedano buvo ženklus anglių išmetimui iš Europos. Hitleris taip sakė ir daugelis europiečių tam tikėjo, kad angliai jau daugiau niekad nebepajėgs sugrįžti į Europą. Beveik niekas nebegalvojo apie bet kokias galimybes atnaujinti puolimus. Tik Churchillis, vienas iš nedaugelio, dar tikėjo į revanšą.

Kai 1940 m. birželio 4 d. anglių laivai prie Dunkerke gelbėjo savo paskutinius karius, Churchillis kreipėsi į gen. štabo viršininką gen. Ismay šiais žodžiais: "Mes neturime prileisti, kad defenzyvinė nuotaika, pradžiai prancūzus, įsigalėtų Anglijoje". Ir jis reikalavo toliau tęsti puolimus prieš vokiečius, įsakydamas tuojau suorganizuoti elitinius dalinius iš savanorių, kurie būtų apmokami specialiomis misijoms. Tokiu būdu 1940 m. liepos 1 d. buvo įsteigta Combined Operation Command.

Prancūzai, kurie jau keturios dienos buvo padėję ginklus, ir kiti Europos kariškiai galvojo, kad Anglija nevilniau dviejų mėnesių bus nugalėta. Hitleris siūlė anglams pasiduoti, kitaip žadėjo taikyti sankcijas, amžiams uždarančias Europą. Bet angliai tylėjo ir ruošėsi grįžimui. Churchillis žinojo, kad tai bus nelengva pada-

ryti, kad reikės specialių laivų išsilaipinimui į priešą tvirtintą krantą. Jis prisiminė savo pasiūlymą 1917 metais dėl išsilaipinimo Frisones salose, kur siūlė sudaryti iš cementinių blokų paplūdimiuose dirbtinus tiltus laivams sustoti. Projektas gulėjo admiralteto stalčiuose, Churchillis jį surado ir davė eiga. Reikėjo, kad pirmieji išsilaipinimo daliniai galėtų pasiekti krantą, kol pavyks užimti kokį uostą. Jei vokiečių šnipai matė Anglijoje didėjančius keistus cementinius "domino" kalnus, niekad neįtarė kokiam reikalui jie yra skirti. Jų paskirtį sužinojo tik 1944 m. birželio 6 rytą.

Tikrumoje angliai jau nuo 1940 metų pabaigos teoretškai buvo pasiruošę išsilaipinimui Europoje. Jie planavo tarp Dieppe ir Deauville išlaipinti 15 divizijų, kurių 9 būtų šarvuotos. Užimant Havre ir Rouen uostus, vėliau pasukti į šiaurę, užimti Antverpeną ir pulti Ruhr kraštą.

Tai buvo tik projektas, nes šarvuotos divizijos dar neegzistavo. Anglų pats galingiausias tankas turėjo tik 37 mm patranką, o vokiečiai turėjo paruošties stovyje 200 divizijų, nes karas su rusais dar nebuvo prasidėjęs. Planas statė sąlygą, kuri leido tik svajoti jo sprendimą, būtent, kad jo vykdymas numatomas tik susilpnėjus Vokietijai, kada užteks mažiausio smūgio sugriauti Hitlerio imperiją. Nežinia, kaip ilgai tas planas būtų gulėjęs stalčiuje, jei ne vokiečių - rusų karas, ir pagaliau, Amerikos įstojimas į karlaujančiųjų eiles.

Pearl Harbor sunaikintiems laivams dar rūkstant, Churchillis atskubėjo į Washingtoną, kad su Rooseveltu tartis dėl bendros strategijos. Amerika buvo sukilusi ir visi reikalavo atkeršijimo "biauriems japonams". Arcadia konferencijoje buvo su-tarta pirma sunaikinti Hitlerį.

VIRŠUJĖ: 1944 m. birželio 6 rytą Normandijos paplūdimyje krito 1,465 amerikiečiai. Sanitarai jau spėjo prie nukautojo kario prisegti identifikacijos lapą. Iki vakaro buvo išlaipinta 30,000 karių ir 3,500 šarvuotųjų.

Tuo laiku, nežinint vokiečių armijos nepasisėdimo prie Maskvos, dar buvo galvojama, kad raudonoji armija visvien bus sunaikinta ir anglo-saksams teks vieniems suvesti sąskaitą su Hitleriu. Amerika nutarė sukurti galingą armiją iš 215 divizijų, ginkluotų moderniais ginklais su galinga aviacija. Naujai pašauktieji kareiviai dėl ginklų trūkumo buvo apmokami medinėmis šautuvais, o artilerija turėjo tik

Prancūzų armijos kariai, pralaimėję karą, varomi į belaisvių stovyklas.

Tame pačiame vagone Compiègne stoty, kur 1918 metais vokiečiai pasirašė pasidavimą, 1940 metais prancūzai turėjo pasirašyti pasidavimo aktą...

vilinę pramonę pakeisti karine. Reikėjo bet kokia kaina išlaikyti viešpatavimą jūroje, kad pašalinti vokiečių povandeninių laivų pavojų. Visa tai reikalavo daug laiko ir prityrę anglių generolai, kaip vyr. štabo viršininkas Alan Brooke ir kiti negalvojo, kad invazija į Europą negalės įvykti anksčiau 1946 ar 1947 metų.

Kiekvienu atveju negalima buvo taip ilgai laikytis pasyviai, reikėjo imtis periferinių karo veiksmų, kad Anglija ir Amerika neužmigtų antrame "keistame kare". Arcadia konferencijoje tai buvo priimta dėmesin ir įrašyta programon 1942 m. Šiaurės Afrikos užkariavimas ir keletas bandymų prie La Manche.

Staiga viskas turėjo būti iš naujo persvarstyta. Rooseveltas Churchillui pranešė, kad į Londoną atvyks amerikiečių štabo viršininkas George Marshall, kurį lydės Baltųjų Rūmų "tėvas" Harry Hopkins. "Jie patieks jums planą, kuris, aš manau, bus su džiaugsmu rusų sutiktas", rašė Rooseveltas.

Iš pasikalbėjimo su Rooseveltu pasitūtiniais Churchillis suprato, kad amerikiečiai nori sudraskyti Arcadia susitarimo protokolą, atsisakydami nuo išsilaipinimo Š. Afrikoje. Vietoj to jie nori 1942 m. rudenį atidaryti antrąją frontą Prancūzijoje, įsitvirtindami prie Cotentin, kad 1943 metų pavasarį galėtų į Europą iškelti 48 divizijas.

Prosovietiniai nusiteikę kairieji elementai, kurie sulindo į Baltuosius Rūmus, spaudė Rooseveltą, kad rusai nebūtų palikti vieni maudytis kraujuje, kad reikalinga tuoj pat atidaryti antrąją frontą. Tokie šūkliai kas savaitę girdėjosi Madison Square Garden mitinguose. Ir tuos šūklus dabar Churchillui perdavė Marshall ir Hopkins.

Priešinimasis buvo sunkus. Anglijoje visi kariškiai degė keršto svajone sugrįžti į Dunkerke, bet visi buvo vienos nuomonės, kad kol jėgų balansas nepasikeitė, invazija į Europą neįmanoma. Alan Brooke pastatė Marshallui klausimą:

-- Ir kas po to? Ar mes eisime į Touquet Casino lošti ruletę?

Marshallas buvo užsispyręs. Jeigu taip, tai jis nerems anglių

projekto Viduržemio jūroje ir Rooseveltui pasiuntė memorandumą, kad karo veiksmus reikia nukreipti į Pacifiką, mirtiną smūgį suduodant Japonijai... Sąjunga tarp Amerikos ir Anglijos gavo pirmąjį plyšį. Strategijos principas, kad Europa būtų svarbiausiojo kovos lauko, Amerikai pakeitus nuomonę, atsisdūrė pavojuje.

Bet Rooseveltas norėjo padaryti paslaugą rusams. Hopkins ir Marshall, kartu su adm. King grįžo į Londoną. Portfelyje jie vežė jauno pulkininko leitenanto, netikėtai pradėjusio daryti karjerą, Dwight D. Eisenhowerio argumentus. Jis priešinosi išsilaipinimui Š. Afrikoje. Pasitarimai nejudėjo iš vietos ir Hopkins pasirodė toks arogantiškas, kad Churchillis pagrasino jį ištremti iš Anglijos.

Kiekvienas liko prie savo pozicijų. Angliai tvirtino, kad išsilaipinti į Europą 1942 metais reikėtų savižudybę, o amerikiečiai sakė, kad persikels kariant į Pacifiką, nes angliai nenorį musis prieš Hitlerį.

Aštuonias dienas svarstęs, Rooseveltas liepos 25 d. iššaukė vyriausiojo štabo įvairių skyrių viršininkus ir trumpai jiems pareiškė, kad išsilaipinimas Š. Afrikoje įvyks kaip buvo numatyta Arcadia konferencijoje. Ipso facto, antrojo fronto atidarymas Europoje liko neterminuotam laikui atidėtas.

Kitame numeryje: ANGLAI BUVO TEISŪS...

• Cosmos Parcels Express Co., J. Vaicaičio įstaigoje, 327 W. Broadway, atsilankę galėsite ne tik užsakyti siuntinius, bet ir įsigyti ar užsiprenumeruoti Dirvą ir prez. Antano Smetonos monografiją.

THE BEST FOR LESS!

Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.

CHICAGO,

ILL., 60642

Phone:

Garden 4-8654

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Paskutinieji bėgliai iš Dunkerke pasiekę Anglijos krantus.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy....5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška. 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France.....5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine.....5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France.....5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White.....5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

T. BABUŠKINAITĖS - VASILIAUSKIENĖS BALETO MOKYKLOS ST. SANTVARAS

Sujunda jausmai, kai tenka rašyti apie žmones, su kuriais laukėsi tą pačią duoną rieki ir dažai ją į tą patį druskos dubenėlį. Šia proga šneku apie baleto artistę Tatjaną Babuškaitę - Vasiliauskienę, tikrai mielą ir brangią mūsų bičiulę Bostone. Tuziną metų drauge su ja dirbom po tuo pačiu Valst. Teatro stogu Kaune, tai repeticijų pertraukų metu suremdami petytį, tai pamėgto teatro kavinė gerdami smalinę kavą ir traukdami Turmac ar Diplom cigaretes, tai vėl įtemptu nervu ir prakaituotom kaktom rūngdamiesi teatro meno šventovėj, trumpai vadinamoj scena...

T. Babuškaitė - Vasiliauskienė savo prigimtim yra skaisči ir žavesio kupina siela -- stilinga, grakščiai ir dailių manierų, kaip dera balerinai, atvira ir nuoširdi savo santyki su žmonėmis, eleganti tarliamam žody ir sakiny, nors tasai turėtų ne vieną ir ne tiesioginę prasmę... Mano akyse T. Babuškaitė buvo ta žiburio šviesa, kuri ilgai augo ir stiprėjo.

Prisimenu Čaikovskio Pikų Damą Valst. Teatre. Tai buvo vienas iš pakiliųjų statymų mūsų operoj: muzikine to veikalo kalba rūpinosi vėlonis Myk. Bukša, dekoracijų ir drabužių eskizus darė tarptautinio vardo dekoratorius dail. M. Dobužinskis. Buvo du puikūs Germovai -- K. Petrauskas ir Al. Kurkus, dvi geros Lizos -- Vl. Grigaitienė ir M. Rakauskaitė (vėliau A. Dambrauskaitė, Dagelytė), dvi reikalingos Grovienės -- V. Jonuškaitė ir M. Lipčienė, dvi Polynos ir abi puikios vokalistės -- J. Vencevičaitė ir A. Dičiūtė. Be to, Jul. Starkos paruošti skambūs chorai, stipri baleto trupė, na, ir meninių aukštumų pasiekęs orkestras.

Pikų damoj yra stilinga pastoralinė scena apie piemenėlės ir piemenėlio svajones ir meilę. Va, toj pastorlėj T. Babuškaitė ir pradėjo eiti nelengvą šokėjos kelią. Tada, berods, ji

neturėjo nei dešimties metų, bet jau šoko ir vaidino Amūrą, ir mes jai karštai ir nuoširdžiai plodavom, kai ji savo auksine strėle taikydavo piemenėlio širdis... Jonus Vasiliauskas, kaip jis biržiečių tarpe save vadina, labai sunerimty, įeigu aš pradėčiau liudyti, kad jo žmona ir dabar tais meilės dievaitėlio patyri-

ją) ir lituanistinės mokyklos mokinių pasirodymų. 1952-53 m. buvo istoriniame, dažnai vadinamam piligrimų mieste -- Plymouth, Mass., Meno Centro baleto vadovė.

Jeigu bandytumėm nustatyti scenos darbininkų amžių, tai berods, baleto artistų jis yra pats trumpiausias. Dar tada, kai

Balerina Tatjana Babuškaitė-Vasiliauskienė.

mais žaidžia. Savo didelei laimei jis gali ramiai miegoti -- mūsų miela Tania tikscenėj buvo Amūras, bet ir tas dėjos anapus kalnų ir marių...

Kas gyvenam, visi puikiai žinom, kad nei vienai akimirka nesustoja net pati laimingiausia žmogaus gyvenimo diena. Netruko ateiti metas, kada ir T. Babuškaitė turėjo padėti į šalį Amūro auksinę strėlę ir imtis rimtesnių uždavinių. Labai suglausta jos biografija yra tokia: 1930 Vytauto Didžiojo metais ji baigė gimnaziją ir Valst. Teatro baleto studiją. 1930-33 m. studijavo VDU teisų fakultete. 1930-44 m. dirbo kaip solistė šokėja Valstybės Teatro balete, dalyvaudama visuose žymesniuose baleto statymuose, kaip Coppelia, Užburtoji fleita, Piršlybos, Silfidas, Gulbų ežeras, Raimonda, Mėgančioji gražuolė, Sužadėtinė ir kt. Dalyvavo Lietuvos Baleto gastrolėse Londone ir Monte Carlo Valst. Operos statymuose šoko solo vaidmenis. 1947 m. tremtyje, Augsburgėje, Delibo Coppelijoje šoko Svanildą -- pagrindinį to veikalo vaidmenį.

T. Babuškaitė-Vasiliauskienė yra gimusi 1912 m., tad kas minėta, buvo jos gyvenimo pavasario darbai. 1950 m. ji įsteigė Baleto studiją Bostone, Mass. Čia surengė keletą baleto spektaklių - koncertų (su savo studijos mokiniais buvo pastačiusi net tą pačią Delibo Coppeli-

dvasios polėkiai yra patys brandžiausi, jiems tenka žengti nuo scenos, nes kūno jėgos jau nebeturė nei to fizinio išvermingumo, nei to lankstumo bei grakštumo, kurie yra reikalingi klasikiniam baleto menui. Maža tėra šokėjų, kurie perkoję savo amžiaus 50-tį dar laikytųsi scenoj.

Kaip kitas lietuviško teatro sritis -- drama, opera, 1944 m. ta pati nedalia ištiko ir Lietuvos Baleto Teatrą. Užgrįžtančiai antroji bolševikų okupacija buvo tas siaubas, nuo kurio gausus būrys baleto artistų pasitraukė į Vakarus. Minėtas Delibo Coppelijos statymas Augsburgėje ir buvo jų, kaip vieningo ir darnaus kolektyvo, gulbės giesmė. Netrukus jie išsiklaidė plačiam pasauliui, ir dabar nuolat tenka skaičiuoti spaudoj, kad jie turi savo baleto mokyklas JAV, Kanadoj ir net Australijoj. Taip nepr. Lietuvos išugdyti klasikinio baleto šokėjai rašo savo gyvenimo istorijas per daug didelio dėkingumo jiems nerodančiuose kraštuose...

Tatjana Babuškaitė - Vasiliauskienė, kaip baleto meno mokytoja, kuklius žingsnius pradėjo So. Bostone. Pradžioj jos mokinių daugumą sudarė lietuviai. Tačiau tai nebuvo pastovus mokyklos elementas. Nors Vasiliauskienė, kaip mokytoja, savo mokiniams atiduoda patyrimą ir širdį, iš tos "lietuviškos baleto mokyklos" į sceną nuėjo ir iki šiol joje laikosi tik Vasiliauskų dukrė S.

T. Babuškaitė - Vasiliauskienės mažųjų balerinių grupės vieno pasirodymo metu.

T. Babuškaitė-Vasiliauskienė (dešinėje) repeticijos metu.

Vasiliauskaitė. Kiti, kurie bandė ištikti vienos ar kitos nesekmės, pradingo gyvenimo tikrose...

Stipresnį pagrindą po kojom Tania pajuto tada, kai baleto studiją atidarė didžiojo Bostono centre. Jos vardas ir, svarbiausia, jos garsas, kaip mokytojos, tuoj pradėjo garsiai skambėti ir mokinių kiels augti. Ji jau kelis kartus buvo kviesta ir, kaip klasikinio šokio žinovė, apkelavo Ameriką nuo Los Angeles ligi New Yorko, dėstydamas savo meilę baleto mokytojams ir atskiroms baleto trupėms. Iki šiol palaikoma artima ryšis su Balanšinu, šiuo metu ypač dažnai minimu vardu Amerikoj. Jos baleto studija, šiom dienom pradedanti vasaros atostogas, yra 1108 Boylston St., Boston, Mass.

Tačiau Bostone esanti studija, tai tik "centras", tik dalis tų darbų, kuriuos T. Vasiliauskienė dirba. Be to ji turi mokyklą Sharon, rezidenciniame Bostono priemiesty. Tas abi mokyklas šiais mokslo metais lankė apie 160 mokinių. Bėt ir tai dar ne viskas -- Cape Cod'o muzikos konservatorijoje ji yra baleto lektorė ir ten turi studijas trįjose atskirose vietovėse -- Orleave, Falmouth'e ir Barnstable (administraciniu požiūriu tos baleto studijos priklauso minėtai konservatorijai). Tarp kitko -- 300 tos konservatorijos studentų gauna stipendijas, o jos direktorius yra italų kilmės tikrai mielas žmogus ir plačiai žinomas muzikas dr. P. Giuliano. Prie Bostono ir Sharono pridėjus Cape Cod'o mokyklas, T. Babuškaitės mokinių skaičius pastaruoju metu sukasi apie 400. Žinoma, skaičiai keičiasi -- būna daugiau, sumažėja ir vėl pakyla. Kai kurie jos mokiniai studijas baigė ir jau bando savo laimę amerikinėj scenoj. Dėl to persikrovimo darbu ne kiekvienu metu galima Tanią pagauti, Ta-

čiau būna savaitgalių, kada mes, seni draugai, susirenkam ir, prie vėžio kaklo ar vyno taurės, praleidžiam ne vieną valandą, skenddami laimingų dienų prisiminimuose...

Šių metų pavasarį T. Babuškaitė - Vasiliauskienė gavo kvietimą ir pradėjo dirbti televizijoj. Jos uždavinys parengti baletinius jaunimo pasirodymus televizijos ekranui. Pasirodymai trunka pusę valandos ir jų jau buvo trys, kas mėnesį po vieną. Jie būna rengiami 6-me kanale. Tuos pasirodymus Tania rengia savo nuožnita ir atsakomybe.

Prieš kurį laiką Cape Cod'e, Hayannis gimnazijos salėje T. Babuškaitė - Vasiliauskienė surengė visų savo studijų mokinių viešą pasirodymą. Pasirodyme dalyvavo tik daugiau šokio mene pažengę mokiniai. Buvo atskiros grupės "pipirų", pauglių, na, ir šokio technika apvaldžiusių jaunuolių. Iš Bostono į tą spektaklį nuvažiavo Gustaičiai, Vizgirdas, Lemberiai, dr. J. Gimbutas ir dar gal vienas kitas. Mudu su žmona tą savaitgalį lankėm New Yorko muge, tad iš karto lyg sunki skolos našta mane prislėgė. Šie pasakojimai tegu ir būna menkas atlyginimas mielai Taniai už tai, kad aš kitu keli pasukau tada, kai scenoj buvo rodomi jos įtempto ir sunkaus darbo vaisiai. O ji to mosto tikrai nusipelnė, nes ir Amerikoj ji tebėra Lietuvos Valsstybės Teatro artistė...

abejingi. Be to, Amerikoj esąs jaučiamas nemenkas trūkumas vyrų šokėjų. Gabūs ir talentingi šokėjai tuoj gana neblogai atlyginamo darbo. Deja, lietuvių vyrų ir čia nematyti.

Griozdiškas netakingumas kristų ant mano galvos, jei šia proga tylom praečiau pro seną savo bičiulį Joną Vasiliauską, taip pat buvusį mūsų Baleto teatro artistą, kuriam, kai tik pirmą kartą bolševikai įžengė į Lietuvą, dar spėjau parduoti medžioklinį šautuvą... Vasiliauskas pats baleto mokyklose, kaip mokytojas, nedirba, nes... širdis neleidžia. Jo paties žodžiais tarliant, jau eilė metų jis yra tik "Jos Didenybės šoferis". Ir, reiklia pasakyti, uolus, rūpestingas, ištikimas ir niekad pareigos nepamiršantis šoferis. Aišku, Jonas Vasiliauskas daug prisideda prie žmonos baleto mokyklų administravimo, jis yra ten lyg koks tiekimo viršininkas. Savo optimistiniu būdu, savo mokėjimu gyvenimu džiaugtis Jonas yra ne tik tvirtas ramstis Taniai sunkiam darbe, bet studijose jis yra ir geros nuotaikos nešėjas. Paprastai jis būna ir visų viešų pasirodymų organizatorius bei režisierius. Atseit, gaivi teatro meilės ugnelė dar tebedega ir jo širdy...

* VAKARŲ VALSTYBĖSE kristųuojamos bendros pastangos, kaip padidinti ūkinę ir politinę įtaką Sov. Sąjungos priangyje - satelitinėse valstybėse, ir kaip palaipsniui atpalaiduoti jas nuo priklausomybės Maskvai.

* CHRUŠČIOVO VIZITAS Skandinavijos Valsybėse įeina į "karštesnę" fazę, iš Danijos persikelti į Norvegiją ir Švediją, kur jo laukia ne tokia jau palanki atmosfera. Danijoje jis stengėsi vaizduoti sukalbamą žmogų, protarpiais prakišant vieną kitą mintį su politinių atspalviu.

Pasižvalges po Danijos ūkius, jis išvyko palikęs posakį, kurio skandinavai ilgai neužmirš: Nemačiau nieko, kas vertėtų su savim pasiimti.

**LIETUVIŠKA
VASARVIETĖ
BANGA**
CAPE CODE, MASS.
GREAT MARSH RD.,
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių -- transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
BANGA,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

Marquette Parko Chicagoje liuanistinės mokyklos XIV-toji abiturientų laida, Z. Degučio nuotrauka

NAUJAS IMIGRACIJOS ĮSTATYMO PROJEKTAS

Birželio 11 d. JAV Kongresas pradėjo apklausinėjimus dėl naujo įstatymo imigracijos reikalui. Pirmiausiai priimami žodiniai pareiškimai iš Kongreso narių, valdžios žmonių, vėliau organizacijų atstovų ir pavienių asmenų.

NCWC-CRS reikalų vedėjas vysk. E. Swannstrom, birželio 11 d. buvo susikvietęs 25 tautybių atstovus specialiam pasitarimui, kuriame buvo sutarta organizuoti ir individualiai prašyti, kad Kongresas naują įstatymą dar šią vasarą priimtų. Pasitarime dalyvavo ir Balfo reikalų vedėjas, kuris buvo įtikintas, kad naujasis įstatymas Lietuviams taip pat bus naudingas.

SENASIS KVOTŲ ĮSTATYMAS

Pagal 1920 metų gyventojų su-

rašymo duomenis buvo nustatyta imigracinės kvotos: kiek iš kurio krašto žmonių gali kasmet atvykti į JAV. Jų bendras skaičius nustatytas 157,000 metams. Pirmumas suteikiamas specialistams, JAV piliečių artimiesiems giminiams. Lietuvoje gimusių galėjo atvykti per metus 384.

Šis įstatymas nebuvo tobulas, ypač nevykusiai nustatytos kvotos, pvz. Anglija turėjo 65,361 vietų, o per metus teišnaudodavo apie 40% savo kvotos, kai beveik to pat dydžio Italija ar Lenkija turėjo tik 6,000 kvotos numerių, tų šalių žmonės laukė eilės metų metus. Nepriklausomybės laikais lietuviai taip pat buvo priversti laukti kelis metus kvotos numerio. Dabar Lietuvos kvota yra visai atvira, nes okupantai neleidžia iš Lietuvos lais-

vai emigruoti į JAV, o iš kitų pasaulio kraštų lietuvių neatsiranda 384 kiekvienais metais. Neišnaudota Lietuvos kvota pranyksta.

NAUJOJO ĮSTATYMO PROJEKTAS

Senasis kvotų įstatymas buvo labai nepalankus Europos pietų kraštams, kaip Italijai, Ispanijai, Graikijai. Jis netikslus demokratiniams ar rasiniams atžvilgiais, nes iš norinčio vykti į JAV pirmiausiai buvo klausama: kur esi gimęs -- jei gimęs Anglijoje, važiuok tuoj, jei Graikijoje -- lauk eilės dešimt, penkiolika metų.

Pagal naują įstatymą nebus klausama kur esi gimęs, bet kiek tu būsi naudingas Amerikoje, tačiau kiekvienam kraštui bus palikta bent 200 rezervuotų vietų ir nebus leidžiama nė vienam kraštui turėti daugiau kaip 1,600 vietų. Taigi naujasis projektas gal nepatiks britams, vokiečiams, bet tų kraštų vyriausybės ir nenori savo gerų žmonių į JAV išleisti.

Naujasis įstatymo projektas padidina įvažiuojančių į JAV skaičių, palieka artimos giminybės ir specialistų privilegijas bei pasirūpina benamiais, tremtiniais ir persekiojamais, kuriems įsileisti kartas nuo karto buvo reikalingi specialūs įstatymai (JAV valdžios žmonės visad užtikrindavo Balfą, kad duos įvažiavimo vizą be jokių kvotų lietuviams buvusiems ar esantiems Sibire). Balfas turi įleidimo dokumentus lietuviai net iš Kubos, deja, komunistai tokių išvažiavimą labai trukdo.

KAIP PAGREITINTI NAUJOJO ĮSTATYMO PRIĖMIMĄ

Vysk. E. Swannstromo konferencija pilnai įtikino rašantįjį, kad naujas projektas būtų labai naudingas ir Lietuvai, kai ji bus laisva, o dabar neužimtas lietuvių vietas būtų galima panaudoti kitur (ne Lietuvoje) gimusiems.

KAI LIETUVA BUS LAISVA

Senoji kvotų sistema nebus naudinga laisvai Lietuvai, nes 384

Spaudos ir Radijo suvažiavime Tabor Farmoje buvo ir tokių dalyvių, kurie šiuo metu dar nesidomėjo rimtais pranešimais. Tai Dirvos redakcinės kolegijos nario Raimundo Mieželio vaikai Raimundas ir Gilanda, pasigavę vasarvietės Prinčą, bandė jodinėti. P. Petručio nuotrauka

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.
Pulgis Andriušis — Puriens po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.
A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.
J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.
K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.
J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.
A. Tyrulis — Metų vingiai — 3 dol.
Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.
Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.
Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

viety tikrai nepakaks metams. Naujasis įstatymas tokiu atveju bus lankstus ir iš Lietuvos į JAV galės atvykti žymiai daugiau. Dabar atliekama tuščia Lietuvos kvota galės būti panaudota kitų kraštų eilės laukiantiems.

Naujasis įstatymas dar tebėra diskusijų formoje, jo galutinė redakcija nėra nustatyta, tačiau ji palaiko labai daug senatorių, kongresmanų ir pats JAV prezidentas Johnson bei šimtai JAV organizacijų. Jis įsigalios tik per 5 metus, kasmet 20% kvotų suvedant į bendrą krepšį, iš kurio jos bus dalinamos laukiantiems vizų.

Kun. L. Jankus

BOSTON

RENGIA JONINES

ALT Sąjungos Bostono skyrius birželio 28 d. rengia Joninių tradicinį paminėjimą prie ežero Palham vietovėje.

Visus skyriaus narius ir jų svečius prašome birželio 28 d., 9 val. ryto susirinkti prie Tautinių namų. Iš ten organizuotai važiuosime į minimą vietovę. Valdyba

PREZIDENTO

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

Įrišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiusčius 10 dol. ALT S-gos išdėninkui Povilui Ališauskui — 95-26 117th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL MAY COMPANY STORES!

MAY'S

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARMATOWN
SOUTHGATE

BASEMENTS

DAR VIENAS
NEPAPRASTAS
PIRKINYS!

Dekoratyvios spalvos:

- Oranžinė
- Balta
- Ružava
- Žalsva
- Aukšinė
- Rusva
- Tamsiai žalia

Tai greitai išperkamos
lygios spalvos

Spurguotos antklodės

Įv. dydžio lovoms

Be pūkų, dirbt. šilko ir medvilnės mišinio. Pri-
taikyti sezonui naujaisi stiliai, pasirinkimui iš
rinktinių, dekoratyvinių spalvų. Apsiūtos aplink
spurgais skoningai ir gražiai... ir įkainuotos
taupant jūsų pinigus. Prašome nurodyti 2-rą spal-
vos pasirinkimą užsakant paštu ar telefonu.

2 už **5**
Ar 2.99 viena

Panaikinkite drėgmę ir duokite spalvingumą jūsų prausyklai!

'DECOR DRY'

spalvingi, ilgai dėvimi

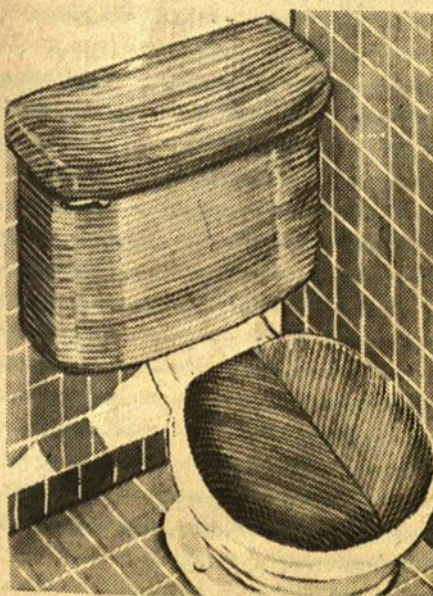
3 DALIŲ tankams setai

2.98
SETAS

- Tankui uždangalas
- Dangčiui uždangalas
- Sėdynėi uždangalas

- Balti ir juodi
- Geltoni
- Mėlyni
- Lilijavi
- Žalsvi
- Šv. žali
- Ružavi
- Ryškiai ružavi

Puoskite jūsų prausyklą su šiais 3 dalių skalbia-
mas medvilnės chenilio setais. Patentuotais dug-
nais, užtikrinančiais sausumą, nepelnyją, tinka vi-
sų dydžių tankams. Devynių dekoratyvių spalvų

Priimami užsakymai paštu ir telefonu... Šaukite CH 1-3070

BASEMENT DOMESTIC DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN
HEIGHTS, PARMATOWN, SOUTHGATE

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VISI Į LIETUVIŲ KONGRESĄ

ALTO Clevelando skyrius pakartotinai kviečia ir ragina visus lietuvius vykti į Lietuvos Kongresą, įvyksiantį š. m. birželio 26-28 d., Washington. Nuo mūsų visų skaitlingo pasirodymo priklausys kongreso pasisekimas ir Lietuvos bylos kėlimas JAV sostinėje. Ohio lietuvių delegaciją priims JAV sen. Lausche ir visa eilė JAV Kongreso respublikonų atstovų. Iš Clevelando vyksta paskaitininkas adv. Julius Smetona, ALTO, Liet. Bendruomenės ir kitų organizacijų atstovai ir studentai. Viso to nepakanka — reikia daugiau žmonių.

Dėl smulkesnių kelionės informacijų, prašome kreiptis į L. Leknicką, telefonu 371-5940 arba A. Pautienį, tel. ER 1-4168.

• **Birutė Augustinavičiūtė, Dalia Mackevičiūtė, Vytautas Šlapelis ir R. Variakojis, visi veiklūs Korp! Neo-Lithuania korporantai, sėkmingai baigė mokslo. Vieni jų tęs studijas toliau savo specialybei pagilinti, kiti stos į darbą.**

Jų sėkmingos pastangos derinant įtemptą mokslinimąsi su organizacine veikla teikia vilčių tėvams ir lietuvių visuomenei.

* **MILDA IR DR. EDMUNDAS LENKAUSKAI** giminių ir artimųjų tarpe birželio 20 d. savo namuose atšventė 10 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

* **JOHN L. MAXWELL** gubernatoriaus Rhodos parėdymu paskyrus į Probate teisėjų, birželio 17 d. virš 500 žmonių buvo susirinkę Sheraton-Cleveland viešbutyje jo pagerbimui.

Demokratas teisėjas Frank J. Merrick savo kalboje apie respublikonų Maxwell štai kaip išreiškė: "Gubernatoriui priklauso pagyrimas ir jis turite didžiulius turėdami tokį vyrą paskyrimui aukštąjį teisėją".

* **VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS** mokyklos gegužinė, įsijungus į respublikonų tautybių grupės, vadovaujamos p. Black parengimą, praėjo sėkmingai.

Kongreso atstovės p. Fr. Bolton ištaigingame sode gausiai susirinko moksleiviai, tėvai, mokyklos rėmėjai ir visa eilė amerikiečių bei kitų tautybių atstovų.

Programą patiekė mokyklos Aukuro Ansamblis, vadov. muziko A. Mikulskio ir tautinių šokių grupė, vad. I. Stasaitės. Moksleiviai turėjo gražią progą pažaisti vyresnėji — praleisti popietę jaukioje gamtos aplinkoje.

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos ansamblis "Aukuras" išpildęs meninę programą kongreso atstovės Fr. Bolton sodyboje suruoštoje gegužinėje. Prie mikrofono stovi kongreso atstovas O. Bolton ir parengimo organizatorė Mrs. F. Black.

Gegužinėje susitikę veikėjai: Robert B. Krupansky, kandidatas į apskrities prokurorą, Mrs. M. Krupansky, Juozas Stempušis ir adv. Julius Smetona.

Programai vadovavo p. Black, gražiai pristatydamas mūsų jaunuosius tautinio meno reprezentantus ir paskyrusi gražių dovanų.

Ukinė pusė priklausė mokyklos tėvų komitetui su pirm. V. Staškevičium prieškai, talkininkaujant visad uoliams ir tikslui pasiekti šventosioms mamytėms.

Tuo būdu mokykla laimėjo ne tik jaukiai ir gyvai praleistą savaitgalį, bet ir išsų reikalingesnių daugiau už komplimentus ir gražius pažadus.

Gegužinė nebuvo apsunkinta respublikonų priešrinkiminėmis kalbomis.

Trumpą žodį tarė šeimininkės vardu jos sūnus, kongreso atstovas O. Bolton. Keli kandidatai į rinkiminis postus tik pristatė ar buvo pristatyti.

Iš viso, vyravo lietuviškos, darnios ir drausmingos gegužinės nuotaika.

Joje dalyvavę amerikiečiai ir kitų tautybių atstovai (daugumoje vengrai) nesigallėjo komplimentų Aukuro Ansambliui ir — lietuviškų valgių ir saldumynų bufetui.

Tėvų komitetas, įdėjęs nemažai darbo ir pastangų šios visais atžvilgiais pasisekusios ge-

gužinės parengimo pasisekimui, gal tik pasigedo — mokyklos mokytojų talkos.

* **L. FLORZAK, Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos** gegužinėje laimėjusi meninę Dirvos prenumeratą, savo laimikį išsikeitė 2 anglų kalboje išleistas lietuviškas knygas — Lithuanian Folk Tales ir Art Collection — meno reprodukcijų albumą.

KRPEŠININKŲ VAJUI PASIBAIGUS

Po šienapimtės — vainikai ir dainos. Gražiausias vainikas po krepšininkų vajuos — pasitenkinimas, kad prisidėjome prie patriotinio darbo ir tie, kurie aukojome, ir tie, kurie aukas rinkome...

Šį sykį aukotojai buvo ypatingai duosnūs — savaitę po vajuos pradžios jau buvome surinkę \$1,000, o per likusias dvi savaites dar prisidėjo keli šimtai. Šitokia sparta nebūtų buvusi įmanoma be p. Mildos Lenkauskienės padėty pas-tangų. Be jos pagalbos nebūtume surinkę mūsų prašytų \$1,000. O su jos pagalba mūsų prašytą sumą prašokome \$250,00: cherchez la femme.

Lietuviai gydytojai vieni tam vajui sudėjo beveik pusę visų surinktų pinigų. Jei bus reikalo, jie ir vėl aukos. Kai kurie jų davė stambias sumas lygiai kaip ir eilė aukotojų, davusių daugiau negu jų kuklios pajamos leido. Taigi, buvo tikra šienapimtė, už kurios gausių derlių esame dėkingi visiems.

Julius Smetona
Vajuos Komiteto Pirmininkas

KRPEŠINIO VAJAUS APYSKAITA

Iš krepšinio rinktinės į Australiją remti k-to Clevelande apyskaitos paaiškėjo, kad šiam tikslui aukų lapais surinkta 1404,00 dol. Pianisto Antano Smetonos koncertas davė 110,30 dol. pelno. Viso pajamų — 1,514,30 dol.

Ryšium su vajumi ir koncertu padarytos išlaidos (kelonė, skelbimai, programa, salė ir t.t.) 258,87 dol. Krepšininkų išvykos komiteto pirm. Br. Nainiui išsiųsta 1.255,43 dol.

AUKOS DIRVAI

R. Sims, New York..... \$2,00
A. Braškys, Sudbury..... 3,00
H. Gavorskas, Maracay..... 1,00
Vl. Mieželis, Chicago..... 4,00

M. Klīmas, Linden..... 2,00
K. Palubinskas, Cleveland... 2,00
V. Baciulis, Cleveland..... 2,00
E. Petraška, Omaha..... 1,00
F. Žilėnas, Arvida..... 1,00
A. Gruzdis, New Haven..... 4,00
W. Dautas, Wickliffe..... 2,00
V. Jablonskis, Cleveland..... 2,00
A. Čerkesaitė, La Salle..... 4,00
N. Chernetzky, Cleveland... 5,00
A. Diržys, Brooklyn..... 1,00
J. Vaičaitis, So. Boston..... 1,00
Dr. A. Aželis, Cleveland..... 4,00
J. Stanaitis, Chicago..... 4,00
L. Navickas, Cleveland..... 1,00
A. Iškauskas, Toronto..... 1,00
J. Andrašūnas, Chicago..... 2,00
M. Meiliūnas, Weston..... 4,00

PARDUODAMAS NAMAS

HARLAND Ave., 18306 prie E. 185 gt. Dviejų miegamųjų, 1 šeima. Galima įrengti aukštą, garažas, padalintas rūšys. Prie Naujosios parapijos ir mokyklos, krautuvų ir susisiekimo. Parduoda savininkas.

IV 6-2562

(72-74)

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gelėmis darbus patalpose. Kainos gana priemonos ir bus atsižvelgta į pageidavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606

503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 7 kamb., graži virtuvė, geras gazo pečius, kilimai, dvigubi alum. langai, 2 garažai, didelis kiemas. Arti mokyklos ir bažnyčios.

2 šeimų 5-4, švarus, gerame stovyje. Garažas. \$12,000.

1 šeimos, 6 kambarių. \$10,700.

3 š., 6 garažai, \$12,800.

2 šeimų 5-4 ir 6 kamb. 1 š., ant 1 sklypo arti šv. Vito. \$16,300.

2 šeimų 6-6, \$12,600.

Investavimui

6 š. mūras, nuoma \$400, gerame stovyje, \$25,500.

E. 147 — Lake Shore Blvd.

1 š. 4 mieg., arti ežero, palūdimys, \$14,000.

South Euclid

Puikus 4 mieg. 6 metų 1 š. mūrinis, didelis sklypas, vaismedžiai, \$33,000.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz
ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

PABALTIEČIŲ OLIMPINIAI ŽAIDIMAI

1964 M. BIRŽELIO MĖN. 27-28 D.,
CLEVELANDE

Ateinantį savaitgalį, birželio mėn. 27-28 d., Clevelande įvyks II-jų Š. Amerikos Pabaltiečių Olimpinių žaidimų, 2-sis ratas. Programoje: Lengvoji atletika, Tenisas, Plaukymas ir Futbolas (Soccer). Virš 200 rinktinių lietuvių, latvių ir estų sportininkų iš JAV-bių ir Kanados suvažiuos išbandyti savo galias tarpusavyje. Pabaltiečių Olimpinių žaidimų rengiami kiekvienais pasauliniais olimpiniais protesto ženklais prieš neleidimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos sportininkams reprezentuoti savo kraštus drauge su kitomis pasaulio tautomis Pasaulinėje Olimpijadoje ir prieš vertimą pabaltiečių rinktinių sportininkų atstovauti jų kraštų pavergėjus — Sovietų Sąjungą.

Šių varžybų rėmuose, kartu vyks ir 1964 m. Š. Amerikos Lietuvių Plaukymo ir Futbolo (Soccer) Pirmenybės. Varžybas rengia FASK-tas ir Clevelando LSK žaibas, per specialiai sudarytą organizacinį komitetą.

ŽAIDIMŲ VYKDYMO VIETOS

LENGVOJI ATLETIKA ir FUTBOLAS — ST. JOSEPH HIGH SCHOOL stadione,

Lake Shore Blvd. prie E. 185 St.

PLAUKYMAS — CASE INSTITUTE OF TECHNOLOGY plaukymo baseine, 10900 Euclid Ave. Įvažiavimas iš Euclid Ave. per pagrindinius vartus).

TENISAS — GORDON PARKO teniso aikštelėse, Memorial Shoreway prie Liberty Blvd. Visai arti nuo Akvariumo. Įvažiavimas iš East 72 Street.

ŠEŠTADIENI, BIRŽELIO MĖN. 27 D.

9:30 AM — 7:30 PM — Tenisas — Gordon Parko teniso aikštelėse.

9:30 AM — 12:30 AM — Plaukymas, I-ji dalis — Case Institute plaukymo baseine.

11:00 AM — Futbolo rungtynės tarp Chicagos LFK Lituanicos ir New Yorko LAK dėl 1964 r. Š. Amerikos Lietuvių meisterio vardo — St. Joseph stadione.

1:00 PM — Iškilmingas atidarymas ir dalyvių paradas — St. Joseph stadione.

1:30 PM — 4:30 PM — Lengvoji atletika, I-ji dalis — St. Joseph stadione.

4:30 PM — Futbolo rungtynės: Latviai — Estai — St. Joseph stadione.

4:30 PM — 7:00 PM — Plaukymas, II-ji dalis — Case Institute plaukymo baseine.

8:00 PM — OLIMPINIŲ ŽAIDIMŲ VAKARAS-KONCERTAS, Slovėnų salėje, 6417 St. Clair Ave. Meninę dalį išpildys — jaunieji lietuvių, latvių ir estų menininkai. Šokiai... Turtingas bufetas... Įvairenybės...

SEKMADIENI, BIRŽELIO MĖN. 28 D.

10:00 AM — Teniso varžybų tąsa ir užbaiga — Gordon Parko teniso aikštelėse.

12:00 AM — 3:00 PM — Lengvoji atletika, II-ji dalis — St. Joseph stadione.

3:00 PM — Futbolo finalas: Lietuviai prieš latvių-estų rungtynių laimėtojus.

Tokios apimties tarptautinės varžybos reikalingos visų mūsų prideramo dėmesio. Todėl labai prašome paskirti šį savaitgalį mūsų jaunimui ir šias didžiules varžybas paremti moraliniai ir materialiniai savo gausiu atsilankymu į sportines varžybas ir joms paremti ruošiamą vakarą. Šį kartą tikimės, kad Clevelando lietuviška visuomenė mūsų rinktinio sportuojančio jaunimo tikrai neapvils!

ORGANIZACINIS KOMITETAS

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ. atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS

NATIONWIDE

Z. OBELENIS

Telef. 944-6835

Mutual Fire Insurance Co.

Life Insurance Co. Mutual Insurance Co.

Home Office, Columbus, O.

Telef. 881-7741

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PASKAITOS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE WASHINGTONE

Visą korespondenciją, liečiančią kongreso reikalus, iki šiol adresuotą ALT biurui, 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill., 60636, nuo 1964 m., birželio 24 d. t.y. kongreso dienomis, prašoma siųsti šiuo adresu: American Lithuanian Congress, The Shoreham Hotel, 2500 Calvert Street, N.W., Washington 8, D.C. Telephone 234-0700.

Laikie Amerikos Lietuvių kongreso Washington'e įvyks šios paskaitos ir pranešimai:

Birželio 25 d., 1 val. p.p. -- 1. ALT pirmininko Leonardo Šimūčio žodis, 2. senatoriaus Paul M. Douglas kalba, 3. "Lietuva tarptautinės politikos raidoje" -- prof. Domas Krivickas, 4. "Mūsų šiandieniniai uždaviniai" -- dr. Pijus Grigaitis.

Birželio 27 d., 9 val. ryto -- 1. JAV kongreso ir administracijos atstovo žodis, 2. "Soviet Colonialism: Baltic Experience" --

dr. Vytautas Vardys, 3. "Lithuanian Youth Under the Soviets" -- Juozas Miklovas, 4. "Lietuvių dalyvavimas JAV politikoje" -- Julius Smetona ir 5. "Lietuvių tauta ateities perspektyvoje" -- kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC.

• Elena Blinstrubienė, Chicagoje, užsiprenumeravo prezidento A. Smetonos monografiją.

• Jadvygos Paukštienės dailės kūrinių paroda įvyks spalio 11-18 d. Detroit'e, Lietuvių Namuose. Parodą globos LŽS Detroito skyrius.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Chicagos lietuvių demokratai posėdžiavo

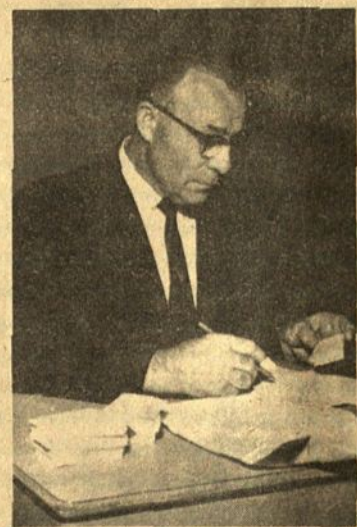
Lietuvių Demokratų Lyga Chicagoje rodo veikimą keliomis kryptimis. Ji nori, kad šiai Lygai priklausytų didesnis skaičius lietuvių; kad lietuviai būtų daugiau organizuoti ir dalyvautų politiniame gyvenime; kad lietuviai šių metų rudenį būsimuose rinkimuose galėtų organizuotai ir skaitlingai pasireikšti, nežinint kad lietuviai neturi savo kandidato į atitinkamą postą. Tačiau lietuviams reikia aktyviai reikštis ir organizuotai atgauti jiems prideramas vietas miesto tvarkyme.

Tuo reikalu plačiau buvo tartasi birželio 15 d. adv. Ch. Kalbutė. Lygos valdyba aptarė keletą svarbesnių klausimų ir nutarė juos įvykdyti. Pirmoje vietoje -- sudaryti lietuvių balsuotojų sąrašus: 11, 12, 13, 14 ir 15 varduose. Tą darbą apsiėmė atlikti patys valdybos nariai, Norima žinoti, kiek lietuvių dalyvauja balsavimuose. Reikia turėti apytikrą kartoteką.

Rengiamasi išleisti laišką lietuviams verslininkams, prekybininkams, profesionalams, juos plačiau supažindinant su lietuvių demokratų veikla ir tikslais. Rinkimiuose metuose reikia visais lietuviams būti apsiukuriems, veikliems ir organizuotiems. Kitaip kitaip visiškai nesiskaito su lietuvių mase. Jie vien nori viską aprėpti ir tvarkyti, nežinint, kad lietuvių balsuotojų skaičius kasmet didėja, o jų pareigūnų vis mažėja. Tai yra lietuvių apsilaidumo ženklai! Buvo pranešta pasikalbėjimai su aldermonais, bendra rinkiminė dvasia Chicagoje, lietuvių iniciatyva veikti, reikalaujanti daugiau valdinių vietų miesto administracijoje ir t.t. Posėdyje aktyviai reikštės: pirm. adv. Ch. P. Kal, dr. K. Šidlauskas, dr. P. Jokubka, Jz Skeivys, Pr. Šulas ir kiti.

ŠAULIŲ SĄJUNGOS CV POSĖDIS

LŠS Tremitje CV posėdis įvyko birželio m. 14 d. Jaunimo

Krepšinio išvykos organizacinio komiteto išdininkas V. Grėblinąs. P. Petručio nuotrauka

Centre, dalyvaujant J. Giedrikui, Alf. Valatkaičiui, P. Petrušaičiui, Vl. Išganaičiui, K. Zilėnui, A. Gintneriui, Ambraziejui, Jz. Petrauskui ir Jz. Ulevičiui, CV pirm. padarė pranešimą apie nuveiktus darbus.

Vicepirm. A. Valatkaitis plačiau kalbėjo apie šaulių atstovų suvažiavimą rugsėjo 6 d. Chicagoje ir programos sudarymą. Buvo sudarytos programos, registracijos ir svečių priėmimo komisijos. Vl. Išganaitis pranešė, kad jau yra surinkęs \$124.00 knygai "Nepriklausomai Lietuvai" išleisti. Buvo kalbėta apie minėtos knygos spausdinimą, straipsnių kėklį ir t.t. Knyga jau renkama, bet dar straipsnius atsistatinti galima rašyti iki liepos 15 d. Praeitą savaitę buvo gauta penki straipsniai.

Dabar svarbiausiu tikslu lieka sušaukti ir tinkamai praversti šaulių atstovų suvažiavimą. Praeitą suvažiavimą buvo vykdomas korespondenciniu būdu. Ši kartą norime matyti gyvus atstovus, su jais pasitarti ir išsiaiškinti rūpimus klausimus. Suvažiavimas prasidės pamaldomis ir baigsis vakariene. Jisai truks vieną dieną. Bus renkama LŠS C Valdyba trejiems metams. Tai bus padaryta Darbo Dienos savaitgalyje.

Tikimasi, kad šaulių atstovų suvažiavime dalyvaus apie 50-70 asmenų. Smulkesnė programa ir tvarka bus paskelbta aplinkraštelyje. Svarbu, kad šaulių kuopos, būriai ir kiti vienetai išsiskirtų atstovus ir juos pasiųstų į suvažiavimą Chicagoje rugsėjo 6 d.

Antanas Gintneris

* ONA JANUŠYTĖ, Vida Skrubutonytė ir Nijolė Zymantaitė, šaulių "Aušros" taut. šokių grupės šokėjos, baigė Marijos Aukšt. Mokyklą. Janušytės tėvai Vyčių salėje, birželio 6 d. surengė mokslo užbaigimo vakarė, dalyvaujant apie 200 svečių. Meno kuop. vardu sveikino Jz. Petrauskas, šokių vad. ir mok. K. Ulevičius. Sveikinimo kalbą pasakė Vl. Išganaitis ir teikė kuopos vardu jai dovaną -- vertingą medalijoną su mokslo baigimo datomis.

* VIDA SKRUBUTONYTĖ, baigusi Marijos Aukšt. Mokyklą, susižiedavo su šauliu Antanu Kiveniu. Abudu yra veiklūs taut. šokių šokėjos ir gražiai reiškiasi meno kuopelėje, kaip vaidintojai.

* DANUTĖ VASIUKIČIŪTĖ 3743 So. Damen Ave., baigė St. Maurice mokyklą. Ji yra ir Lituanistinės mokyklos mokinė. Jos baigimo proga Jz ir Ant. Vasiukevičiai surengė pietus, kuriuose dalyvavo daug svečių. Danutė gavo dovanų ir knygoms, kurias ji mielai skaito. Ji yra gimusi jau JAV.

* VYTAUTAS VASIUKIČIUS, 3153 So. Emerald Ave. pirmuoju baigė Šv. Jurgio pradžios mokyklą.

* LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS Centro valdyba kviečia visus studentus dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese, kuris įvyks š.m. birželio 25-28 d. Washington D.C. Shoreham viešbutyje.

Kongresas bus viena iš didžiausių Amerikos lietuvių politinių demonstracijų Amerikos sostinėje. Viena Kongreso programos dalis yra organizuojama jaunimo, kurioje jaunimo atstovai nagrinės ir pareikš savo nuomonę apie Sovietų kolonializmą ir lietuvių jaunimo padėtį sovietinėje santvarkoje. Tuo reikalu pranešimus darys dr. V. Vardys ir inž. J. Miklovas. Ši dalis bus pravesta anglų kalboje ir į ją yra kviečiami Amerikos ir Afro-Azijos jaunimo atstovai. Ypačingai šioje programos dalyje yra kviečiamas visas akademinis jaunimas gausiai dalyvauti.

PAMINĖJO KUN. L. JANKAUS SUKAKTĮ

New Yorke, birželio 13 d. lietuviai iš Didžiojo New Yorke ir apylinkių pripildė Vatikano paviljono koply-

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Kiek pakeltais antklais Naujienų skaitytojai praeitą šeštadienį peskaitė Santaros ir Šviesos skyriuje "Mūsų Žingsniai" prof. dr. Vytauto Kavolio straipsnį: "Iškastruotas laimėjimas". Reikalus sukasi ne apie eržilus ar kitus gyvulius, bet apie žinomą visuomenininką Valdą Adamkavičių. Girdi, "Valdo Adamkavičiaus iškritimas iš Lietuvos atstovų ekipos, kokioms nesugriaujamais motyvais jis bebūtų teisinamas, yra šio didelio lietuviškam reikalui laimėjimo politinis iškastravimas". Kaip žinia, Valdas Adamkavičius yra mūsų krepšinininkų išvykos į Australiją sumanytojas ir "spiritus movens". Šios skilties žiniomis, niekas nenori mūsų krepšinininkų rinktinės politiška ar kaip kitaip iškastruoti. Adamkavičiaus keliavimas drauge faktinai priklauso nuo jo paties: ar jis galės ištrukti nuo savo kitų įsipareigojimų -- darbo Tabor Farmoj sezono metu ar ne. Kažin ar kas jį sugebėtų tinkamai pavaduoti išvykoje jau vien dėlto, kad šiuo tarpu išvykai yra surinkta apie 8,500 dolerių t.y. trūksta kiek per 5,000. Mat, šioje vietoje ir atskiru rašiniu Dirvoje minėta "atsisveikinimo vakariene", kuria buvo tikėtasi sukelti kiek lėšų, iš tikro davė 21 dolerį nuostolio. Pasirodo, kad neužtenka apie tokį parengimą tik laikraščiuose paskelbti, reikia dar praversti asmeninę organizacinę "pogrindžio akciją", tik tada galima tikėtis pilnos salės. Šiuo metu dar turima vilties, kad kiek lėšų bus sutelkta per mūsų rinktinės atsisveikinimo rungtynes sekmadienį, birželio 28 d. Brother Rice aukštesniojo mokykloje 10001 S. Crawford (Pulaski) Ave. prieš sustiprintą Blue Chips komandą. Pradžią 2 val. Tos mokyklos salė talpina apie 2,500 žiūrovų. Rengėjai tiek ir tikisi. Tikimasi, kad visi pasimatysime tenai.

Šalia 11 sportininkų, trenerio Grybausko ir vadovo Adamkavičiaus į Australiją kartu vyksta dar 11 "privačių" asmenų, jų tarpe ir Dirvos bendradarbis P. Petrutis bei Draugo -- Šolūnas. (vm)

JIE GINS LIETUVIŠKAS SPALVAS AUSTRALIJOJE

PRANAS ČEKAUSKAS, Detroit LSK Kovas. Gynikas. Ūgis: 6'1/2". Svoris: 195 svarai. Gimęs 1940 m. rugpjūčio 12 d. Žaisdamas St. Andrew's aukštesniosios mokyklos krepšinio komandoje, du kartu buvo išrinktas į Detroito miesto (All-City) ir Michigano (All-State) rinktinės. 1958-1962 m. žaidė University of Detroit komandoje. Pranas pasižymi nepaprastai puikiu mėtymu ir vispusiškai išbaigtu krepšinio žaidimu. Šių metų pabaltiečių pirmenybėse, žaidžiant prieš latvius, Pranas pelnė 47 taškus. Jis mano, jog išvyka Australijon pasitarnaus sportui ir lietuvių vieningumui.

V. Plūdžinsko nuotrauka

Krepšinio išvykos organizacinis komitetas. Pirmoje eilėje iš kairės: dr. P. Kisielius, V. Adamkavičius, Tėv. J. Borevičius, SJ, V. Grybauskas. Antroje eilėje: J. Šolūnas, K. Drunga, P. Petrutis, Br. Nainys. Nuotraukoje nėra V. Grėblinąs.

VIENĄ, VIENINTELĮ KARTĄ!

Niekados nematysite tik...
sekmadienį, birželio 28 d.,
Chicagoje.

ATSISVEIKINIMO RUNGTYNĖS

Įvyksta prieš pat išvyką į Australiją.
Priešininkai -- Chicagos Metropolitan AAU lygos
meisteris Blue Cips.

Priešžaismyje: š. Amerikos lietuvių jaunių meisteris LSK Aras prieš Cicero amerikiečių jaunių rinktinę.
PRADŽIA: 2 VAL. PO PIETŲ.

VIETA: Brother Rice H. S., prie 99-osios ir S. Crawford (Pulaski) gatvių.

GROS KOP! NEO-LITHUANIA ORKESTRAS.
Bilietai gaunami lietuvių krautuvėse ir pas pavienius platintojus.

ISVYKOS ORGANIZACINIS KOMITETAS